

VILVÁKOK LÁNGA

1993. június

Tartalomjegyzék

Lak István: Elnökségi tudósítás	3
Pályázati felhívások	5
Az Irodalmi pályázat II. helyezettei	6
Meghívó	15
<i>Évfordulók nyomában:</i>	
Lak István: 100 éve született Szántó György	16
Nagy Péter: Szavalóverseny	18
Kas László: Zeneköltők évfordulói	21
Hajdú-Bihar megyei hír	
Szonda Klára: Tavaszi ünnepek	24
Sipos Gyöngyvér Sarolta:	
A vakság feldolgozása vak költők verseiben (I. rész)	25
TOTÓ III. forduló	29
Dr. Domonkos János könyvismertetője	30
Szűcs Lajos levele	32
Búcsú Szilágyi Józseftől	33
Ismerje meg a pénzét!	34
Sportrovat	
Janitz Attila: Az 1993. évi Csörgőlabda (Goalball) Országos Bajnokság	35
Törödjünk többet egészségünkkel	36
Közlemények	38
Hirdetések	39

A Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének havi folyóirata. Felelős kiadó: Erhartné dr. Molnár Katalin. Felelős szerkesztő: Bartha Zsuzsanna. Szerkesztőségi munkatársak: Kas László olvasószerkesztő, Lak István szakmai szerkesztő. Kiadóhivatal: 1146 Budapest, Hermina út 47. Telefon: 1-210-440/14 mellék. ISSN: 0209-6765. Előfizethető a megyei szervezeteknél: egész évre 120 Ft-ért (a tárgyévet megelőző év november 30-ig), félévre 60 Ft-ért (a tárgyév II. féléve előtti május 15-ig).

Elnökségi tudósítás

1993. április 14-én tartotta első ülését az előző hó 28-án megválasztott elnökség. A testület minden tagja jelen volt a tanácskozáson.

Dr. Szigeti György elnök tíz óra-
kor nyitotta meg az új elnökség
ülését. Üdvözlő szavai után ismer-
tette a napirendi pontokat. Ezek
között elsőként az elnökség ülés-
rendjének és munkamódszerének
tárgyalása következett. Mivel az
Országos Küldöttközgyűlésen is
elhangzott, hogy az elnökség és a
szövetség hivatali szervezete kö-
zött jöjjön létre közeledés, jobb
együttműködés, ezért az elnök in-
dítványozta, hogy a hivatalvezető-
helyettes, Cserna Sándor, tanács-
kozási joggal vegyen részt a testü-
let ülésein. Az üléseken az egyes
témákhoz a hozzászólások, javas-
latok a jelentkezés sorrendjében
történnek. Az Országos Elnökség
legközelebbi ülését május 26-án
tartja. Az elnökség foglalkozott a
beszámoló írásos anyagának elő-
készítő munkáival is. A jegyzői
munka végzésére Lak Istvánt java-
solták.

A második napirendi pontban az

alelnökök megválasztása és hatá-
rozatok hozatala következett a
tisztségviselők jogviszonyáról. Az
alelnöki tisztségre több elnökségi
tagra érkezett javaslat. Mivel kö-
zülük csak két személy vállalta a
megbízatást, ezért nyilvános sza-
vazás következett ebben a kérdés-
ben. Ennek eredményeként az Or-
szágos Elnökség két alelnöki tiszt-
ségét Borbély Lajos és dr. Szőke
László fogja ellátni.

A harmadik napirendi pontban
az Országos Elnökség hatáskörébe
tartozó állandó bizottságok veze-
tőit választotta meg a testület. E
négy bizottság vezetői tisztségére
minden esetben több személyt is
javasoltak. Közülük az elnökség
titkos szavazással választotta meg
a bizottságok vezetőit. Ennek
eredménye a következő:

A Rehabilitációs Bizottság elnö-
ke: dr. Szél Lajos;

A Segédeszköz Bizottság elnöke:
dr. Hohl József;

Az Oktatási és Kulturális Bizott-
ság elnöke: Kuminka Györgyné;

Az Üdültetési- és Braille Érdemé-
rem Bizottság elnöke: dr. Szőke
László.

Ezen bizottságok elnökei az Or-
szágos Elnökség legközelebbi ülés-
ére terjesztik elő javaslataikat a
bizottságok tagjai tekintetében.
Egy-egy bizottságban legfeljebb
hét személy lehet.

A negyedik napirendi pontban az

4

elnökség munkatervére szerepelt. Az elkövetkezendő ötéves időszakban évente négy megyei szervezet számol be munkájáról az elnökség ülésén. Elhangzott olyan javaslat is, hogy a beszámolót tartó megyei szervezet székhelyén kihelyezett ülést tartson az Országos Elnökség. Az elnökség kísérje figyelemmel a megalkotandó jogszabályok előkészítő munkálatait, főként azokat, amelyek a látássérülteket érintik, hogy a tervezet szövegéhez észrevételeit, javaslatait időben meg tudja tenni. Az elnökség ülésein a szövetség osztályai is folyamatosan beszámolnak munkájukról.

Az ötödik napirendi pont az ez évi május 20-22 között tartandó balatonboglári titkári-adminisztrátori értekezlet előkészítésével foglalkozott. Javasolták, hogy az értekezlet egyik napirendi pontjában foglalkozzon a megyei szervezetek adományszerző forrásaival és ezek felhasználásával, valamint alapítványok létesítésével. Azzal is foglalkozni kell, hogy a szövetség pártoló tagjai részére szükséges egy új, egységes igazolvány elkészítése.

A bejelentések között hangzott el:

Az elnökség tudomásul vette, hogy a szövetség Baranya megyei szervezete körzeti csoportot kíván létesíteni Komló városában, ill. ennek vonzáskörzetében. A csoport létesítéséhez adottak a feltételek.

Gerdelics Ferencné budapesti

tagtárs az elnökséghez küldött levelében javasolta többek között: a testület foglalkozzon azzal a kérdéssel, hogy az új papírpénzek kibocsátása előtt az Országos Elnökség vegye fel a kapcsolatot az illetékes pénzügyi szakemberekkel. Javasolni kell, hogy az új papírpénzek értékük arányában különböző méretekben készüljenek, esetleg más-más jelzések szerint legyenek egymástól megkülönböztethetők. E témával a testület az egyik következő ülésén foglalkozik, melyre illetékes pénzügyi szakembereket is meghív.

Minszkben, a Belorusz fővárosban ez év május 22-28 között nemzetközi konferenciát rendeznek a látássérültek foglalkoztatásáról. Erre két személyt meghívtak szövetségünktől is, akiknek az utazási költsége a magyar szövetséget terheli, az ott-tartózkodás költségét pedig a vendéglátó ország fedezi.

A testület foglalkozott a Heves megyei szervezet levelében érkezett kéréssel is, mely temetkezési segély juttatását indítványozta.

Az Országos Elnökség április 14-i ülésén a következő határozatokat hozta:

- *A jövőben a testület ülésein a szövetség hivatalvezető-helyettese is részt vesz, tanácskozási joggal;*
- *Ezentúl az elnökség minden hónap utolsó szerdáján 10 órai kezdettel tartja üléseit;*
- *A beszámoló írásban elkészített anyagát az elnökségi tagok igény szerint floppy-lemezen, hangosított változatban vagy*

síkirásban kapják meg;

- A testület üléseinek jegyzőkönyvét Lak István készíti el;
- Az elnöki teendőket az elnök távollétében vagy egyéb esetekben az egyik alelnök — Borbély Lajos vagy dr. Szőke László — látja el;
- A Baranya megyei Szervezet területén megalakuló Komlói Körzeti Csoport működését jóváhagyta a testület;
- Szövetségünket a Minszkben tartandó

nemzetközi foglalkoztatási konferencián két személy képviseli.

- A szövetségnek nem áll módjában, hogy központi keretből temetkezési segílyt adjon, de a megyei szervezetek, ha úgy döntenek, saját adományukból adhatnak erre a célra segílyt.
- A tanácskozás az elnök zárszavával ért véget.

Pályázati felhívások

Szövetségünk közép-és felsőfokú tanulmányokat folytatók részére az alábbi pályázatokat hirdeti meg 1993. július 31-i jelentkezési határidővel:

1. Szeldhoffer Alapítvány:

Az alapítvány tőkéje 20 000 forint. Erre az alapítványra azon tanulók pályázhatnak, akik szociális helyzetüknél fogva anyagi támogatásra szorulnak.

Az alapítvány segédeszközök vásárlásához nyújt segílyt, illetve pénzbeli támogatásban részesíti a jó tanulmányi előmenetelű, de szociálisan hátrányos helyzetű tanulókat.

Pályázni az alapítvány éves kamatösszegére lehet.

2. Mentusz-díj:

A Mentusz-díj lekötött tőkéje 500 000 forint. A díj a közép- és felsőfokú tanulmányokat folytató tanulók vakügyi segédeszköz-vásárlásához kíván segílyt nyújtani. Középfiskolai tanulmányokat folytatók pályázati feltételül ma-

tematika, fizika, magyar és történelem tantárgyakból legalább 4,5 átlageredményt kívánunk meg. Felsőfokú tanulmányokat folytatóknál egy érvényes félév a pályázat feltétele.

Pályázni az 500 000 forint éves kamatösszegére lehet.

Magyar László alapítvány:

Tőkéje 200 000 forint. Nagy értékű segédeszköz vásárlásához kíván segílyt nyújtani fiatal, vak házaspárok részére.

Pályázni az alapítvány tőkéjének éves kamatösszegére lehet.

A pályázatokat a megadott határidőig a MVGYOSZ Rehabilitációs Osztályára kell eljuttatni (1146. Budapest Hermina u. 47. Telefon: 121 0440/109. mellék). Az érdeklődők ugyanitt kaphatnak bővebb felvilágosítást is.

Tájékoztatásul közöljük, hogy a nyertes pályázók a megítélt összegekhez csak 1994. január 15-e után juthatnak. ● ● ●

Az irodalmi pályázat II. helyezettjei

Juhász Imre: A néma csengők

Kopogtatás után negyvenes korú férfi lépett be az ajtón, mögötte alacsony termetű fiatal lány. A kölcsönös üdvözlések és bemutatkozás után a férfi bemutatatta a lányt. Nem ismertem. Még nem találkoztunk, amikor kezét nyújtva bemutatkozott. Ismerősen csengett a hangja. Ezt a gyermekesen kedves hangot kétszer hallottam már, amikor verset mondott ünnepélyeken. Telefonon is hallottam egyszer; az nem az igazi volt.

Ahogy mellettem állt, fehérkeretes szemüvegére vetődött a felettünk világító neon tejfehér fénye. Kézfogásunk pár pillanattal hosszabbnak tűnt, mint rendszeren. Az arcát figyeltem — amint szemben állt velem —, me-

lyen naívnak tűnő kedves mosoly vibrált. Átöleltem a vállát, kissé magamhoz húztam és megcsókoltam. Úgy simult hozzám, mint megriadt gyermek, ki szülői karok ölelésében talál biztonságot. Hellyel kínáltam és leült.

Mindez pár pillanat alatt történt. Az apa, (mert ő volt az a negyvenes korú férfi, akivel a lány jött és aki bemutatatta őt), udvariasan utasította vissza a neki felkínált helyet azzal, hogy neki más dolga van a városban, és ha végezte a dolgát, akkor visszajön a leányért.

Az apa távozása után ketten maradtunk. Oldalra fordultam, hogy szemben láthassam a lányt, aki most is mosolygott. Eddig fogalmam sem volt arról, hogyan néz ki. Alig tudtam róla valamit. Ő nem sokkal, de többet tudott rólam. Készültem erre a találkozásra, tudtam, hogy jön, csak azt nem, hogy mikor. Azt is tudtam, hogy miért. Ezért hívott fel előzőleg telefonon, de akkor még nem tudtam, mikor jön.

Ünnepélyre készülünk. Ez adott okot a találkozásra. Évi, a kedves mosolyú lány verset fog mondani az ünnepélyen, egy hasonló korú barátnője és egy fiú társaságában. Én voltam az ün-

nepség szervezője. Én válogattam össze az előadásra kerülő verseket. Sokkal többet, mint amennyire szükség volt, gondolva arra, hogy minden előadónak az egyéniségéhez legmegfelelőbbet adhassam.

Évi most itt ült mellettem. Láthatólag kiegyensúlyozott, feloldódott volt az a görcs, ami ilyen első találkozásokkor nagyon kellemetlenül hat. Felszabadultnak, otthonosnak érzi magát, látszik, hogy a kérdésekre vár.

— Hány éves vagy? — hangzik az első és nagyon furcsa kérdés.

— Tizenhét leszek — felelte kedvesen a leány. Nem zavarta, hogy ilyen szokatlan kérdéssel kezdődik beszélgetésünk.

Kérdés kérdést követett és minden kérdésre gyors, értelmes választ kaptam. Először ritkán, később egyre sűrűbben Évi is kérdezett. Látszott, hogy örömet leli ebben a beszélgetésben.

Félóra múlva úgy éreztem, hogy mindent tudok már a lányról, amire kíváncsi voltam. Elővettem a fiókomból néhány versesmet, hogy olvassa föl.

— Hangosan olvassam? — kérdezte Évi.

— Igen — feleltem, és ő olvasni kezdett.

Az egyik vers felolvasása után kíváncsi voltam, hogy Évi, bár szépen és értelmesen olvasta fel, vajon érti-e mindazt, ami a vers lényege.

— Mondd meg, hogy miről szól ez a vers! — tettem fel a kérdést. Évi gondolkodott egy kicsit, aztán válaszolt. Nem azt mondta, amiről annak idején írtam, de igaz volt, mert arról is szólhatott volna. Tovább folytatta, mielőtt elmondhattam volna véleményemet a válasszal kapcsolatban. Ez a második értékelés volt az, amit valójában megírtam a versben. Mielőtt megdicsértem volna a válaszáért, egy harmadik lehetséges válaszba kezdett. Ez is igaz lehetett volna.

Különös és gyors értelmezési tehetség, — gondoltam és elmondtam, hogy én csak a második válasza gondoltam akkor, amikor a verset megírtam, de a másik két válasz éppen úgy lehetett volna a témája a versnek.

Évi nagyon örült az elismerésnek. A felolvasott verseket neki adtam, hogy ő maga válassza ki belőlük azokat, amelyeket szeretne elmondani az ünnepségen. Annak ellenére, hogy egyéniségéhez és hanganyagához az érzelmes, lírai versek illenek a legjobban, adtam neki egy nagyon is drámai hangú verset is. Kíváncsi voltam, hogy boldogul vele. Néhány tanácsot adtam neki a vers elmondásához, de a legnehezebb helyzetről szándékosan nem szóltam, arra voltan kíváncsi, észre veszi-e, vagy megtalálja-e

8

a helyes hangsúlyt. Megtalálta!

Másról kezdtünk beszélni. Évi nagyokat hallgatott; ész-

revettem, hogy nem figyel rám.

— Értetted amit mondtam? — kérdeztem gyanakodva. Évi felkapta a fejét és rám nézett.

— Én is írtam már néhány dolgot — mondta kissé bizonytalan hangon.

— Verset?

— Nem — felelte Évi —, novellákat.

— Mutattad már valakinek?

— Csak a szüleimnek.

— Tetszett nekik?

— Igen.

— Van is nálad?

— Nincs — felelte. — Elolvassná?

— Igen.

— Akkor legépelem és elhozom.

— Miért nem adtad oda már valakinek, aki komoly véleményt mondana róla?

— Féltem.

— A választól?

— Nem. Attól, hogy nem kapok választ.

Valós félelem — gondoltam és eszembe jutottak a hónapokon át tartó hiábavaló várakozás kínjai, és amikor megérkezett egy négyötösös válasz, melynek első három sora képmutató bocsánatkérés a késői válaszáért, a maradék néhány sorból pedig csak az tű-

nik ki, hogy a kérdezett nem ismeri azokat az írásokat, melyekről véleményt kértem tőle.

Nem volt időm tovább gondolkodni, mert jött Éviért az apukája. Mikor indulni akartak, az apuka kérdezte Évit:

— Mondtad?

— Igen — felelte Évi, — elhozhatom.

Távozásukkor az ajtóig kísérem őket és utánuk néztem, amíg el nem tűntek előlem. Arra gondoltam: mennyi csalódás vár erre a lányra... Mennyi reménytől fosztják meg a nagyok: hiszen a kis gyertya fénye csak a sötétben világít, az erős neonfény láthatatlanná teszi őket, ugyanúgy, mint a kis csengők csilingelését elnyomja a harangok zúgása.

Pirivel, a másik versmondó leánnyal csak az ünnepség reggelén találkoztam. A verseket is úgy küldtem el neki. Kíváncsi voltam, hogyan oldotta meg a feladatot, mert ő is kapott egy nagyon nehéz verset. Az övé nem drámai hangulatú vers volt, bár az ő hangja az Éviének ellentéte volt: kemény és határozott. A nehézséget ebben a versben az okozta, hogy egyetlen rím sem volt benne.

A gyülekező társaságtól félrehúzódva leültünk és elmondta a verseket. Amikor befejezte, kíváncsian fordult felém, várta a véleményemet. Néhány kisebb hangsúlybeli hibától eltekintve

jól mondta el. Ezeket a hibákat ilyenkor már nem lehet javítani. Ezt megmondtam Pirinek, aki minden bevezetés nélkül így szólt;

— Én is írok.

— Mit írsz?, kérdeztem kíváncsian.

— Mindent! — válaszolta. — Általában humoros dolgokat.

— Miről írsz?

— Mindenről, ami naponként történik.

— Elküldted már valakinek, amit írtál?

— Nem. Még nem.

— Miért nem?

— Csak — felelte bizonytalanul.

Piri arcát figyeltem: vajon mit árul el az arcára ült kesernyés mosoly? Nem tudtam eldönteni: azt, hogy magában nem bízik, vagy azokban, akiknek elküldhetné.

Az ünnepély után egy asztalhoz ültünk le beszélgetni a két lánnyal és a fiúval, aki a harmadik versmondó volt az ünnepélyen. A beszélgetés témája az irodalom volt. Rövid idő elteltével a fiúból is kikívánckozott a vallomás.

Ő is írt. Ő sem küldte el senkinek. Nézem őket. Figyelem a fénytelen és fényt alig tükröző szemeket; mit árulnak el gondolataikról? Semmit. Ami az arcukon játszó mosolyból kitűnik, azt egyetlen szóval le lehet írni: „Remény”.

Milyen szép lenne — gondoltam, és Guliver jutott eszembe, akiért lehajolt az óriás, fel-emelte és a tenyerére állította —, ha ezekért a kis néma csengőkért is lehajolnának a Parnaszus óriásai, ha fölemelnék őket és elgyönyörködnének csilingelő hangjukban. Ezért le kellene hajolni értük, mert a csengők hangja nem hallatszik fel a toronyba a harangokhoz, akiket megsüketít saját hangjuk.

Ha ezt az öblös, zúgó hangot kissé lehalkítanák, hogy mellettük a felemelt kis csengőket is hallhatnánk, vagy néha pár pillanatra elhallgatnának, hogy a csengők hangját hallhatnánk, ez lenne a legszebb zene a földön, mely felérne egy isteni szimfóniával.

Ha már a zenéről esett szó, még egy szép hasonlattal hadd gondoljak a néma csengők hangjának jogára. Vajon nem szebb-e, ha egy zenemű előadásán mélyzengésű, halk baritonnal keretezzük a hőstenor hangját, vagy a szopránt egy lírai alt hanggal festenénk alá.

Sok-sok néma csengő van közöttünk, többet kellene tennünk azért, hogy hallathassák hangjukat. Bár tudjuk, hogy csak kevés csengőből lesz tornyok magasán zengő harang, a reményhez mind-egyiknek joga van. Ha ezt a re-

10

ményt ma elvesz-
szük tőlük, a holna-
pi hallgatásuk nem
lesz egyéb, mint el-
veszett álmaik sira-

tása, csak vádló, néma jaj.

*

Mészárosné Papp Erika: A kékpapíros csokoládé

Bizonyosan legtöbbünknek összefut a nyál a szájában, ha a csokoládéra gondolunk. Megkívánjuk a mézédés vagy keserűség, az üreges vagy töltött, sokféleképpen elkészített édes csemegét. Én is nagyon szeretem mindegyiket. Ám egy idő óta valami egészen más is eszembe jut a Tibi-csokiról. Kellemes kékszínű csomagolásban. Igen, amióta kislányom világtalanul született, és csak műtét után válhatott látóvá; majd amikor kedvence lett a kékpapíros Tibi-csoki, nos, azóta ahányszor boltban veszek belőle egyet-egyet, mintha mindannyiszor azt az egy bizonyos régi-régi csokoládét tartanám a kezemben. Ilyenkor elmerengek a múltba, s az édes finomság szinte megelevenedik ujjaim között...majd mesélni kezd egy törtélen lelkeletű anyáról, aki a hétköznapok hőse... úgy hét év-

vel ezelőtt hallottam a történetet róla, amikor a gyermek számomra még csak álom volt csupán, de ma gyakran merítek erőt magam is az asszonyka kitartásából.

Nézem a világoskék csokipapírt, mely gondolataimban lassan éjszínűre vált, mint a téli égbolt azon a délutánon, amikor Gizike egy félhomályos kórteremben várta a másnap reggelt, amikor kisfiát újból műteni fogják, hogy világtalan szemei előtt kinyíljon a fény kapuja. Gizike maga a megtestesült izgalom és bizakodás: hátha sikerül! Ugyanis már végeztek két sikertelen szemműtétet, de most ismét remény éled szívében: új műtéti eljárást dolgoztak ki, mellyel a kisfiú betegsége gyógyítható. Ám egy probléma mégis van: az orvosok szerint kicsi a valószínűsége, hogy a gyermek látni fog, mivel az a szerv amit sokáig nem használtunk, eltompul, elszorvad, a gyógyító beavatkozás után sem lesz képes funkcionálni... Ám a fiatalasszony kikönyörögte a műtétet, hiszen élete egyetlen értelme Petike, akiért már eddig is, négy éven keresztül, mióta megszületett, a lehetetlent próbálta meg többször is. Egyedül, támasz nélkül.

Gizike ezen az álmatlanul töltött téli éjszakán többször is visszaidézte röpke eddigi életét, mely merő tragédia. Falusi gyermekkorának egyetlen gondja

rossz tanulmányi eredménye volt, s felnőve beállt a helyi TSZ-be dolgozni, ahol megállta a helyét, s eljött a nagy szerelem. Korai házasság, terhesség. Gizike nem is várt mást az élettől, mint boldog családi életet abban a kis házban melyet férjével vettek a faluban. Néhány hete lehetett várandós, amikor szülei egy hétvégi kirándulásra elutazván, onnan soha többé nem tértek vissza... Halálos autóbaleset! Gizike a hír hallatán összeesett; csoda, hogy el nem vetélt! A szomorú gyászt azonban lassan elhomályosította növekvő magzata, akinek születését mindketten repesve várták. Ám a boldogság csak a kisfiú néhány napos koráig tartott, amíg az orvosi vizsgálatok ki nem mutatták: Petike veszesületett szem- és idegkárosodásban szenved! Műtét és egyéb gyógykezelések valamelyest javíthatnak állapotán, ám a gyermek még hosszú ideig világtalan és néma marad! Leírhatatlan az anyai szív fájdalma, hiszen ilyenkor vigasztalásra nincs szó. Átsírt nappalok és éjszakák, lázas állapot; a fiatal szervezet egészsége azonban előbb-utóbb helyreállt. Az előtte álló nehéz feladat s az anyai ösztön visszavezették az életbe. Rövidesen az orvosok — miután ellátták az anyát a szükséges utasításokkal — otthonukba bocsátották őket, ahová velük együtt nem az öröm,

hanem a bánat költözött be. Az apa, Pali eleinte csendes gyöngédséggel vette körül őket, majd egyre szótlanabban, komoran teljesítette szomorú kötelességét családjá mellett. Néhány hónap múlva már teljesen elfáult, egyre kevesebbet tartózkodott otthon. Végül, egy borús őszi napon, amikor a sűrűn lezúduló esőben a falu is sírni látszott, a férj ezzel a kéréssel tért haza:

— Nézd Gizi, így nem élhetjük le az életünket. Adjuk intézetbe a gyereket. Aztán szülsz egy másikat és minden rendbe jön...

Gizike arcán döbbenet: — Nem adom! — kiáltotta határozottan.

— Akkor pedig én elválok! — válaszolt keményen Pali. — Megértheted, hogy egy fiatal férfi nem bírhatja ki ezt a sorsot. Gondold meg jól: a gyerek, vagy én!

— Soha nem adom a gyermekemet! — szorította magához a fiatal anya remegve a kisfiút.

Ezután pedig a férj elköltözött. Gizike az újabb csapástól lesújtva ágynak esett és azt hitte, hogy soha az életben nem áll talpra. De néhány óra múlva, amikor a kisbaba kétségbeesett sírással követelte az ételt, összeszedte magát. S akkor is emelt fővel, kisfiával a karján állt a bíróság előtt, amikor férje kijelentette: nem békül!

Majd következtek a szürke hétköznapok, a gépies munka a gyermek körül, s Gizike a súlyos terhet egyedül cipelve lassan elfonnyadt. Lefogyott, ruháit, melyek helyett nem vett újakat, elnyűtte. Régi szépsége megfakult, arca beesett, egyre kifejezéstelenebbé vált. A faluban szerették és sajnálták. Olykor akadt némi segítsége is. Az első szemműtét és az ideggyógyászati kezelések csekély eredményt hoztak, de ez is elég volt ahhoz, hogy éljen a fiatalasszonyban egy halvány reménysugár. Egyre inkább erőt vett lelkén a tenniakarás. Arra gondolni sem mert, hogy szórakozzon, vagy új társra leljen beteg kisfiával. Csak egy dolog éltette: mindent megtenni Petikéért! Mert járt neki tíz évig a GYES: no de mi lesz azután? És természetesen az sem mindegy, hogy milyen felnőtt válik a kisfiúból: képes lesz-e többé-kevésbé a normális emberi életre, vagy pedig emberi roncs lesz-e? S mi vé lesz a fia, ha ő már nem él? Ezek a gondolatok űzték-hajtották három éven keresztül klinikáról klinikára szerte az országban. Szem- és idegspecialistákhoz járt télben, fagyban, esőben, sárban, trópusi melegben egyaránt. Szerencsére pénze mindig volt elég, mert az állam által juttatott emelt összegű járandóságokon

kívül Pali is fizetett. S jóval többet, mint amennyit a törvény előírt. Igen, volt férje támogatta bőszéggel, de vajmi keveset látogatta a gyereket, s nem vette ki részét aktívan a vele járó nehézségekből.

Mint ahogy a várost betakarta január hófehér paplana, úgy borította el Gizike lelkét a ködös elkeseredés kisfia harmadik szemműtétje után. Ugyanis hiába volt a sikeres beavatkozás, a fent említett okok miatt Petike továbbra sem látott némi fényen kívül semmit.

— Legyen ez a kis fénylátás egy halvány reménysugár — biztatta a professzor az anyát. — Talán bizonyos idő elteltével képes lesz a szem ellátni feladatát.

Gizike ezután eszerint rendezte be életüket. A lakásba erős izzókat vásárolt és neoncsöveket szereltetett fel. Órákig ült Petikével az udvaron, hogy a vakítóan fehér hó által is minél több inger érje a kisfiú retináját. És az a tengernyi szó, melyet a gyermekhez intézett! Hátha beszélne valamikor! Gizike napközben alig dolgozott; legtöbb teendőjét éjszakára hagyta, hogy Petikével foglalkozhasson

Így telt el néhány hónap. Rügyfakadáskor, egy délelőttön a fiatalasszony azt vette észre, hogy kisfia furcsán hunyorog, s tőle szokatlan módon figyel az őt kö-

rülvevő világot. Az anya egyre igazatobbá vált! Mivel Petikével nehéz volt kommunikálni, először csak bátortalanul, majd egyre határozottabban fogalmazódott meg benne: a gyermek lehet, hogy lát! Gizike egész testében remegett. Egy verőfényes délutánon, amikor a Nap aranyló fény-sugarától sziporkázott a falu, elhatározta, hogy másnap soron kívüli vizsgálatra megy kisfiával. Ugyanis Petike most már — bár igen közelről nézve — határozott mozdulattal nyúlt az eléje halmozott ismerős játékokért, élelemért. Mivel imádta a Tibi-csokit kék papírban, édesanyja ezzel kedveskedett neki éppen, mint néhány napja mindig, hogy felismeri-e már?

Petike arcocskáján boldog mosollyal nyújtotta a csokoládé felé karját. Egyszer csak piciny szájacskája kinyílt, és a langy tavaszi levegőt egy édes kis gyermekhang remegtette meg:

— Ti-bi-cso-ki! — adta hírül a hangocska a világnak, még kissé botladozva.

Az anya egy pillanatig nem hitt fülének. Azután szinte eszt vesztve borult kiskertjének földjére, s csókjaival borította azt. Majd magához szorítva kisfiát, kiabálni kezdett: Istenem! Lát és beszél a gyermekem! — S a falu apraja-nagyja lassan gyülekezni kezdett, hogy tanúja legyen a

csodának, amely egy fiatal anya küzdelmeinek eredménye.

A mámorból felocsúdva Gizike első dolga az volt, hogy a postahivatalba rohanva gyermeke apját értesítse. A telefon másik végén egy fiatalember egész lényé merő döbbenet, s azonnal a kis házba sietett. Esetlenül állt a kertben, s csodálkozva nézte kisfiát, aki már más volt, mint mikor utoljára látta. Az apa szólította őt, s a jól ismert hang hallatán a gyermek megindult egyenesen feléje...Kezében hozott valamit, büszkén mutatta: — Ti-bi-cso-ki!

Az anya csak nézte némán az összeölelkezőket, és sápadt sóvány arcán hosszú évek óta tartó szunnyadás után feléledt az első mosoly. A férfi csak nézte volt feleségét, akit egykor forró szerelemmel szeretett, majd cserben hagyott. Nézte az elgyötört asszonyt, aki egyedül küzdötte ki ezt a csodát! S most nem talált hozzá méltó szavakat, mert ez a törékeny asszony az ő szemében immár hőssé magasztosult! Így bátortalanul csak ennyit kérdezett: — Eljöhettek holnap is?

Körös-körül a természet, mely tavaszi zsongás: könnyű szellő lengedez, a fák rügyeiket bontogatják, a kismadár is dalol.

S mintha ő is ezt csiripelné: Ti-bi-cso-ki, Ti-bi-cso-ki!

*

**„IHLETEM
IHLETE” jelige**

**A fehérbot
árnyékában**

Halk szárnycsapásaival repül, repül,
szeli a levegőt a madár; a lélek
érzi, látja, a tükre nem hat odáig:
hozza az érzés, amikor leszáll, tudja,
hogyan megpihen egy picit a póznán,
de apró testének vonalai elvesznek
valahol a messzeség tengerében,
de a tudat alá befészkelte egyszer,
és így hiába, hogy egy kukkja sincs,
a láthatatlan radar befogja
apró, a szinte semmi — rezdüléseit,
majd a belső képernyő kivetíti
— hozzátesz, elvesz belőle, alakít —
a képet, és melengetően élteti.
Egy zizegős hangú papírt sodor
az enyhe szél — ismeretlen láb
csoszog —, majd messziről jajduló
fékcsikorgást hoz — nincs kiabálás,
csak a közelben motyog egy durmó
férfihang — aztán feléleszt — már
megint matat... — egy füleket zavaró,
perceken át tartó szatyorzörgést.
Alig karnyújtásnyira felsercen
némi percegés után egy gyufa:
„Hogy ennek sem elég az a füst,
amit a levegőből szívhat!”
Lágy ritmusú zene halk dallama
kavarog a térség fölött, időnként
az átlagzaj hullámváltozásai miatt,
meglehetősen gyengén hallható;
egy női kacaj másodpercei szorítanak

helyet maguknak — gyűlnek az emberek
az enyhén melengető napsütésben.
A sok arctalan alak között a
mozgolódás megelégnél, az átragasztott
érezés megmozgatja az izmokat, de
tartózkodó, kivár a gondolat:
megszokta már, hogy csak az igazi
percekben érdemes hinni, a többi
jobb, ha valamivel távolabb él,
messzebről kavargat, csak kísér;
apró rángásokkal megtűzdelt
zümögéssel gurul át a busz
a közel-távoli láthatáron
— nagy teste kisebb jelentőséget
mutat valódi voltánál, de jóval
nagyobbat, mint bármekkora is tud —
a csalódottsággal töltött tömeg
orra előtt a bosszúság hangjai
ütődnek oszlopnak, padnak, és
embernek; az alig megfeszült néhány
izom visszatér a régi nyugalmába,
hogy pihenten várhassa a test a
lélek újabb, újabb üzeneteit
— az erős koncentrációt is igényli
hisz az átláthatatlan tér majdnem
olyan megfoghatatlan, mint az idő:
túl könnyen elszalad, elcsúszik
és szétfolyik a szürkeség ködén át.
Elröppen az oszlopról a megpihent
madár, átszeli lágyan a levegőt,
száll, száll legfelül az utcán
és házak fölött, a messzeségen át
kíséri apró szárnymozgásait, majd
elengedi végleg egy sóhajtás mögé.
Másodpercenként indulnak útjaikra
a türelmetlenség hangjai, valaki
tekervényesen szidja a buszt, meg
az egész vállalatot — némi derűtlenség —,
a hang kicsit durvábban megkontrázza
— ilyenkor már könnyű gyomrot találni
a kitaláláshoz, hisz mások is
meg vannak győződve a máskor

idegen igazról, így könnyen emésztik. Gyorsabb ritmusú zeneszám indul, újabb mozgolódás szele lódul az útjára az ácsorgók közül, sűrűbb tömörséget hoznak létre — feltűnhetett a sarkon egy busz —; indul a tánc, nem is akárhol: a pokol tornácán. Begördíti hatalmas alakzatát a megállóba a régóta várt monstrum, kinyílik a mennyország ajtaja, melyet sokan akarnak átlépni, de lehetőleg egyszerre ám, nem egymás után mert úgy nincs igazi malom: az embertömeg gyűrűjének közepén lévő ritkás levegőben összeszorulva tátog jónéhány hosszú pillanat, melyek leátkozzák az égről az összes csillagot, mik időnként áttörnek a fájó, szürke nappalon. „Keménynek kell lenni az arénában!” Préseli magát a tömeg az ajtón — kis vékonyka rés, tágítani kellene — féktelen erővel, nem nézi kit és mit tapos; csörtet a megváltás felé: „Minek ez az állati tülekedés, mikor lehetne szebben, jobban is?”

Fél tömegnek már nyugszik a lelke, a többi játssza tovább az erőszakos tombolást; mindenre képes, hogy elérje a legfelső fokot — az itt a cél —, mely a nyugalomsziget partvonala. Strapás az ördögi tánc, de azért rengetegen hódolnak neki — ez itt az ajtó, ha nem téved a kéz —, hátulról jókora nyomás, a levegő bent maradt a prés szorításában: állni kell a sarat, hogy utána léphessen a láb; elrugaszkodik a tér, s a pillanat egy másik világ küszöbén ébred — hátul tombolás, a többi már nyugalmat áraszt — egy gyötrelmes, rémálommal töltött éjszaka után, emelkedő: lép a láb, vonszol maga után egy másik világot — jegyet kér egy erős férfihang —, lép, átlépi az utolsó fokot is a láb, megcsapja a léleknyugtató szele, és végre a tűz közelébe jutott: — Kérek egy kilencvenszázalékosat...

Meghívó

1993. június 19-én szombaton, délután 15.30-tól a Melódia klub és a Gyógy-masször szakcsoport évadzáró rendezvényén fellep a STÚDIÓ 11 zenekar Dobsa Sándor vezényletével, valamint vendégeik. Utána tánc, büfé és tombola lesz.

Színhely: a Szövetség székháza, nagy terem. A belépődíj: 100 Ft.

Jegyek kaphatók a helyszínen vagy elővételben június 7-től a Szövetség portáján és a kultúrosnál. Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Lak István**100 éve született
Szántó György**

Századunk közepére esett írói alkotó munkásságának fő időszaka. Az 1950-es évek végén Gábor József tanár, sorstársunk, a Homérosz irodalmi kör megszervezője rendezésében egyesületünk budapesti székházában egy irodalmi műsor keretében köszöntötték Szántó Györgyöt, a neves író, sorstársunkat. Az ismert író alkotásaiból részletek hangzottak el azon az estén. Az ő munkásságát szövetségünk vezetősége Braille-émmel ismerte el. A termékeny író novelláiból néhány megtalálható az 1992-ben megjelent „Óda a fényhez” című, vak- és gyengénlátó szerzők antológiájában. E kötet kapható szövetségünk székházában és megyei szervezeteink irodáiban. Művei közül a Braille-könyvtárból az Alapyak kincse, a hangoskönyvtárból pedig a Mozart kutyája és a Nelli néni öröksége című regényei kölcsönözhetők.

Szántó György 1893. június 7-én született Vágújhelyen, még a régi, soknemzetiségű Magyarországon. Gyermekéveit ebben a felvidéki kisvárosban töltötte. Apja Szántó Zsigmond, az ottani gimnázium magyar irodalom tanára Petőfi és Arany verseinek szeretetére tanította diákjait, köz-

tük a szlovák- és német anyanyelvűeket is. A család innen Lugosra, a fejlődő bánáti városba került, románok, magyarok és szerbek közé. Szántó György Lugoson töltötte gyermekéveit. A középiskola után beiratkozott a Budapesti Műegyetemre; építésznek készült, de már tanulmányinak kezdetén vonzotta a festészet.

Az iskolapadból került az első világháború lövészárkaiba. A galíciai fronton homloksérülés érte, jobb szeme világát elveszítette. Hazatérése, felgyógyulása után festéssel foglalkozott. 1920-ban Kolzsvárott a román opera díszlet- és jelmeztervezője lett. Sikeres festményeivel bécsi kiállításra készült. Közben bal szemének látása is egyre romlott, amelyet a bécsi orvosok gondos törődése sem tudott megállítani. Szántó György ennek a tragédiának az emésztő feszültségében alkotta meg rézkarcát, A keresztre feszített Beethoven-t, amellyel a sikerté vált zeneszerző gyötrelmeinek tükrében saját helyzetét mutatta be. Közben teljesen megvakult. Ezután kapta meg Romain Rolland (1866—1944 francia író, tudós, aki Beethovenről is írt regényt) híres üzenetét (A szellem sohasem vak) és levelét. „Kedves Szántó” — így kezdődik a nagy francia író levele, amely 1921. október 8-án keltezett. „Rendkívül meghatott, hogy elküldte nekem művét, A keresztre feszített Beethovent. Közös barátunktól, Neubauer Páltól tudom, hogy min-

denkinél jobban átérzi a hős lélekfájdalmát, minthogy önnek is hordoznia kell a maga keresztjét. Kérem, legyen meggyőződve mélységes együttérzésemről, szívből köszönöm az ön megindító ajándékát.

Őszinte híve: Romain Rolland.” A nagy író nem feledkezett el a megvakult magyar festőről. Az Elvarázsolt lélek c. regénye egyik epizódjának hősében, a háborúban megvakult festő tragikus figurájában is bizonyára a Beethoven keresztjét vállaló magyar művészre emlékeznek. Szántó György attól a férfitől kapott helytállásra buzdító üzenetet, akit az első világháború öldöklése után „Európa lelkiismeretének” tekintett a haladó világ.

A távolból érkezett biztatást erősítette az a köznapibb, de állandó szeretet, amellyel családja, idős szülei és fiatal felesége vette körül. Ezen segítések révén kapta vissza életkedvét, életerejét. Ezek után határozta el, hogy nem adja meg magát a rátört végzetnek. Az elveszített világ helyett másikat, újat teremtett magának. Hamarosan felismerte azt, hogy személyes tragédiájának, sorsának megoldása az irodalmi munkában rejlik. A vak festő kegyetlen helyzetéből az írói munka jelentette a kivezető utat. Fel kellett cserélnie a színeket a szavakkal.

1924-ben Aradon telepedett le. Attól kezdve haláláig irodalmi tevékenységet folytatott felesége, Brandeis Adél hathatós segítségével. Első regénye, a „Sebastianus útja elvégeztetett” Aradon jelent meg 1924-ben. Ebben a hivatásától megfosztott festő tragédiáját beszélte el, mintegy megindítva

a sorskereső regények folyamatát. Az első regény után hamarosan egy novella és verses kötete is megjelent. Ezután egymást követték regényei, amelyek kiadásának minden gondja a szerzőre hárult. Akkoriban a készülő regények az előfizetők megrendelésének számarányában jelentek meg. Regények írása mellett rendszeresen cikkezett az erdélyi lapokban. Egyik nagyszerű regénye, a tatárjárásról szóló „Bábel tornya” 1926-ban került ki a nyomdából. Ezzel az alkotásával nyitotta meg a történelmi regények sorát. Körösi Csoma Sándorról szóló regénye, „A bölcső” címmel Kolozsvárott jelent meg. „Stradivari” c. regényét 1933-ban vehették kezükbe az olvasók. E művével a legnépszerűbb regényírók sorába emelkedett. Ez az alkotása azóta számos kiadást ért meg. Nagyhatású önéletrajzi regénye a „Fekete éveim”, amelyet 1934-ben adtak ki. Ebben az alkotásban tíz év külső és belső küzdelmének történetét beszéli el; a sorskeresés krónikáját öntötte formába. A mű egy induló írói pálya történetét mondja el. Az írói indulás drámai évtizede nemcsak a végzetten lendítette át, és nemcsak a kétségbeeséstől mentette meg, hanem gazdagította is életét; megismerte a magyarság és Európa történetét. Ekkor alakult ki világképe, világnézete.

Magányos íróként indult Aradon. Ebből a helyzetből igyekezett minél előbb kitörni. A magányt mindig „szöges örv”-nek érezte. Fáradhatatlan érdeklődéssel és szervező erővel gyűjtötte maga köré a barátokat. Pályája

során olyan nagy írókkal került közelebbi kapcsolatba, mint: Benedek Marcell, Fábry Zoltán, Herczeg Ferenc, Kassák Lajos, Kemény János, Koós Károly és Tamási Áron.

Igazi társaságát, barátait az Erdélyi Helikon körben találta meg. Gondolkodásmódjára is sokat hatottak e körnek az eszméi. A kör tagjai a polgári humanista képviselői írók, költők minden tavasszal összegyűltek Kemény János várkastélyában, Marosvécsen. Az Erdélyi Helikon szervezte az egységes, önálló romániai magyar irodalom kialakulását, működését. Szántó György néhány év késéssel került a marosvécsiek közé, de annál szilárdabb helye lett ott.

Szántó György 1941–44 között Budapesten élt, 1947-ben végleg áttelepült ide. Már a magyar fővárosban írta „Hajdútánc” c. regényét, „Az öt fekete holló” c. önéletrajzi regénye pedig e műfajban már a második kötete. 1945 után szinte minden évben jelent meg regénye, többek között: „Temesvár felé” c. alkotása, mely az 1514-es parasztháborúról szól. Az „Esze Tamás talpasai” és a „Majtény után” c. regényei a Rákóczi-kort ábrázolják. Az

„Alapiak kincse” c. ifjúsági regény a törökellenes küzdelmeket mutatja be. „Mozart kutyája” c. könyve a nagy zeneköltő születésének 200-ik évfordulóján jelent meg 1956-ban. „Három vaskorona” címmel népmondákat jelentetett meg. 1959-ben történelmi tárgyú ifjúsági regényeiért József Attila díjat kapott. Töretlen energiával dolgozott élete végéig; 1961 szeptember 11-én halt meg.

Szántó György a magyar avantgard-próza egyik megteremtője. Alkotásai új szint hoztak az erdélyi és a hazai magyar irodalomba. Az emlékek elrendezése, az érzések és vívódások megformálása segítette gyógyítani a sérelmeket, megoldani a töprengéseket, elfelejtetni a szorongásokat. Életútja példaként szolgálhat minden bajbajutott ember számára.

Gyermekkorától kezdve nemzetiségi környezetben élt. Mélyen magyarnak tudta magát. Önérzetesen ragaszkodott a magyar kultúrához, nemzeti hagyományainkhoz. Sohasem állt be a nacionalista gyűlölködők sorába. A román és a magyar megbékélést hirdette.

Szántó György egyes műveit több nyelvre lefordították. ● ● ●

Nagy Péter: Szavalóverseny

Engedjék meg kedves olvasók, hogy megosszam önökkel egy személyes élményemet. 1993. április 24-én tíz órától zajlott le szövetségünk székházában az idejű szavalóverseny. Nagy érdeklődéssel vártam az eseményt. Ez

év januárja óta dolgozom a szövetségben és ez volt az első irodalmi rendezvény, melynek előkészítésében és szervezésében részt vettem. A verseny előtti héten Lak István tanár úr kért meg arra, hogy írjak egy pár soros

cikket a versenyről. Boldogan igent mondtam, de aztán rájöttem, hogy ez nem is olyan egyszerű feladat. Sokat gondolkodtam, vívódtam, hogyan lehet ezt elmesélni. Maradjak a száraz tényeknél és dokumentumszerűen, az eseményeket kronológiai sorrendben tárjam Önök elé vagy próbáljam meg szavakba önteni azokat az érzéseket, azt a hangulatot, amelyben részem volt. Végül úgy döntöttem, hogy egyszerűen elmondom mindazt, ami bennem megmaradt.

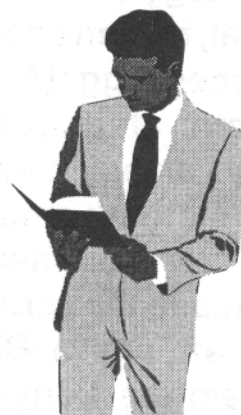
A Kulturális Bizottság ebben az évben is meghirdette a versmondó versenyt, melyre két kötelező verset jelöltünk ki: Kúsz Jenő „A vén fogaskerék” és Juhász Imre: „Csak csend legyen” c. költeményét. A versek az „Óda a fényhez” c. antológiában található. Akkor még nem sejtettük, hogy ez milyen problémát jelent majd. Gordiuszi csomó lett belőle. Sokan sérelmezték és voltak akik igazat adtak nekünk. A sérelmezők úgy vélték, túl nagy kööttséget jelent, nem biztos, hogy sikerül azonosulni a verssel, és egyáltalán, milyen joggal lehet ennyire kötelezővé tenni valamit. A másik oldalnak is igaza volt, hiszen a kötelező verssel több lehetőség van megítélni a versmondó képességét, tehetségét, tudását. A kérdésre a versenyen sem kaptunk választ. A versenyzők nem örültek ugyan a kööttségnek, ennek ellenére mindannyian más-más oldalról közelítettek a költeményekhez és nagyon szépen adták elő azokat.

A versenyfelhívás a feltételekkel és a kötelező versekkel együtt megjelent a szövetség lapjaiban, ezen kívül meghívókat küldtünk azoknak, akik már

korábban is szerepeltek ilyen rendezvényeken. Április 9-én járt le a nevezési határidő, de még ezután is jelentkeztek versenyzők. A Kulturális Bizottság az idén még szemet hunyt a késések felett, de elhatároztuk, hogy a jövőben nem leszünk ennyire lágy szívűek és a határidő lejárta után nem fogadunk el további jelentkezéseket.

Április 24-én délelőtt, csodálatos, nyár elejét idéző időben kezdődött meg a verseny, a hagyományoktól eltérően ezúttal a székház nagytermében. 23 versenyző jött el. Ők a kezdés előtt sorszámhúzással döntötték el, hogy ki hányadikként adja elő szavaltát. Tíz óra után néhány perccel Pálffy Lászlóné, a szövetség Kulturális Osztályának vezetője nyitotta meg a rendezvényt és köszöntötte a megjelenteket. Ezek után az én tisztem volt, hogy bemutassam a zsüri tagjait: Kövesdy Zsuzsát, a Magyar Rádió Kulturális Osztályának munkatársát, Szoboszlai Éva színművésznőt és a zsüri elnökét, Döbrentei Kornél költőt. Rájuk várt a nehéz feladat, hogy eldöntsék, kik a legjobbak. A versek elmondása után Pálffy Lászlóné minden résztvevőnek egy jutalomválogatást adott át, melyet a Kulturális Bizottság készített az Óda a fényhez című antológiából.

Rövid szünet következett, majd Döbrentei Kornél ismertet-

20

te a végeredményt, illetve a zsüri tagjai értékelték a produkciókat. Az első helyet Kabai Imre szerezte meg, a második helyezett Hoffmann Rita lett, bár Szoboszlai Éva hozzáfűzte: kettőnk teljesítménye között nagyon nehéz volt dönteni, mindketten az első helyet érdemelték volna.

Valóban így volt. Rita is és Imre is jól értelmezte a verseket és döbbenetes erővel tudták közvetíteni a költők üzenetét.

A harmadik helyre sorolta a zsüri Szalina Istvánnét Miskolcra, aki mély átéléssel, szép szövegmondással adta elő a költeményeket. A negyedik helyet Geriné Jóna Ilona, az ötödiket pedig Portikné Antal Veronika kapta. Mindketten jól értelmezték és mutatták be a választott verseket.

Néhány gondolat a zsüri értékeléséből. Döbrentei Kornél általánosságban beszélt a versenyről és többek között elmondta: „Ez egy nagyon veszélyes műfaj. A 100 méteres síkfutást lehet mérni, a súlylökést ugyancsak, a versmondást azonban nagyon nehéz... Aki elindult a versenyen, az egy világgal gazdagodott és a különbség, mely alapján dönteni tudtunk az az volt, hogy ezt a világot milyen intenzitással, milyen energiával, milyen láttató képességgel tudta a többieknek bemutatni, átadni... Nagyon jó volt tudni, hogy van egy nagy belső fény. Részei lehettünk annak, amit úgy hívnak: újratereztés, hiszen minden vers elmondása újratereztés. És itt megtörtént az, ami a Bibliában, a Genézis (Tereztés) könyvében írva vagon:

„Lőn világosság!” Egy nagy belső fényt kaptunk és ezt nagyon köszönjük.”

Ezután Szoboszlai Éva és Kövesdy Zsuzsa mondták el észrevételeiket; több versenyzőt személyesen is kiemelték és méltatták teljesítményüket, illetve hasznos tanácsokkal látták el őket. Mindketten kifejtették, hogy mennyire fontos a vers kiválasztása, az, hogy kifejezze a szavaló egyéniségét, belső lényét.

Statisztikai szempontból is érdekes volt a verseny, hiszen a szabadon választott versek közül kettő kivételével magyar költők verseit hallhattuk, többek között József Attila, Babits Mihály, Ady Endre, Kosztolányi Dezső alkotásait. Többen választottak sors társ költők műveiből, pl. Dani Ferenc, Csokonai Vitéz Gizella, Rácz Lilla egy-egy versét. Makra Sándorné békéscsabai versenyző már hagyományosan helyi költőt választott, Hegyesi János személyében.

Végül szeretnék kiemelni néhány indulót, akik bár helyezést nem értek el, de szép teljesítményt nyújtottak: Forgó Attilát, akinek igen nehéz dolga volt, hiszen ő húzta az egyes sorszámot; Tamás Andreát, aki szerényen, de rendíthetetlen hittel adta elő választott költeményét; Köppel Anikót, aki kristálytisztán tudta elénk tárni a sors társ költő sorait; végül Barabásné Nagy Margitot ízes-magyaros versmondásáért.

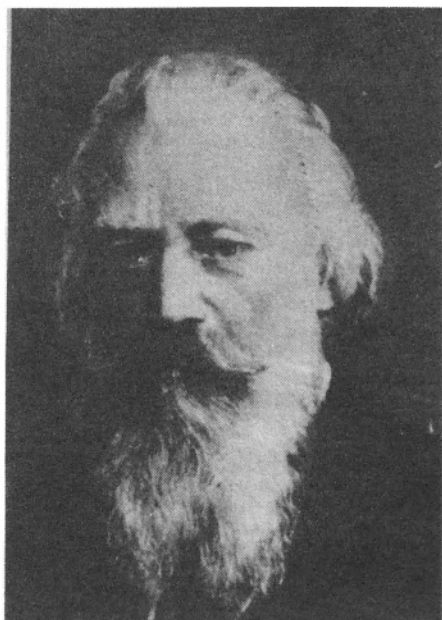
Azt hiszem, összegezésképpen elmondható, hogy a közönség, a versenyzők és mindenki aki részt vett a rendezvényen, egy csodálatos élménnyel lett gazdagabb. ● ● ●

Zenei rovat**Kas László
Zeneköltők évfordulói**

Tekintsük a következő három évszámot: 1803; 1813; és 1833. Mindegyik egy-egy jeles zeneszerző születési dátuma, a fenti sorrendnek megfelelően: Hector Berlioz 190 éve született, Giuseppe Verdi 180 éve látta meg a napvilágot, Johannes Brahmsot pedig 160 éve adományozta a Teremtő az emberiségnek.

E három zeneóriás egyszerre való értékelése lehetetlen feladat. Nemcsak zenei oeuvre-jük különbözősége miatt, de emberi habitusuk, valamint nemzetiségük eltérő jegyei miatt sem.

Ne is kísérletezzünk valamiféle akadémiai székfoglaló szintjén szót ejteni róluk. Válasszuk inkább a megemlékezés populárisabb formáját; amolyan székláb-faragást márvány-Mózes teremtés helyett. Néhány jellemző tollvonással vázoljuk fel leg-sajátabb ismérveiket.

Johannes Brahms

Nézzük először Brahmsot. Mit mond ez a név első közelítésben?

Gondoljunk csak egy gyümölcsre: almára asszociálunk. Képzeljünk el egy színt: a piros ugrik be elsőként. Terjesszük csak ki ezt a primér asszociációs játékot Brahmsra: természetesen a Magyar táncok a favorit — legalábbis nekünk, magyaroknak.

Művei a késő romantika telivér reprezentánsai. Zenei hitvallása a könnyedebb táncmuzsikától (ld. a fentebb említett Magyar táncokat) a legsúlyosabb orkesztrális művekig ível. (Szimfóniák, Ein Deutsches Requiem, stb.).

Nyelvezetének eme nehézveretúsége Beethoven iránti tiszteletéből fakad. Néki állít emléket pl. I. szimfóniájának utolsó tételével, melynek melódiája szándékos egyezőséget mutat Beethoven IX. szimfóniájának zárótételével, mintegy leutánozva ennek dallam-karakterisztikáját

Kifejezőmódjának nehéz vértetezete békés szimbiózisban fér meg zenei divízióinak könnyedebb armatúrájával. (Ne vegyük zokon a hadtudomány szótárából hasonlításul kölcsönzött kifejezéseket: a komponálás bizonycsak olyasmi, mint egy hadművelet megtervezése, levezénylése: küzdelmekkel teli! — vagy mint a tanulás: az ember saját tudatlansága ellen száll hadba).

Eme könnyebb műfajok iránti őszinte affinitását igazolja az alábbi feljegyzett eset:

Johann Strauss, a valcerfejedelem Kék Duna keringőjének egyik bemutató előa-

22

dásán Brahms is jelen volt. Strauss művének partitúráját dedikálta Brahms-szal, aki azt a következőképpen írta

alá:

(Sajnos nem) J. Brahms.

Ennyire nagyra becsülte Strauss muzsikáját, tréfásan elirigylvén tőle a szerzőséget.

Giuseppe Verdi népszerűségénél tán csak szerénysége volt nagyobb. Közkedveltsége összefonódott a múlt század itáliájában lezajlott Risorgimento forradalmi eseményeivel, vagyis az ország egységének megszületésével. Az utcákon a tüntető tömeg a következő feliratú táblát tartotta a magasba: Evviva V.E.R.D.I. Ezzel Verdit is éltették, de Viktor Emánuel királyt is. A VERDI betűszó ugyanis ennek rövidítése: Vittorio Emmanuele Re d'Italia, vagyis: (Éljen) Viktor Emánuel, Itália királya!

Személyének, s műveinek sikerét őszinte szerénységgel vette tudomásul; ezt bizonyítják alábbi naplósorai, melyeket az Ot-

hello című operájának római bemutatójára való készülődése közben jegyzett le, 1887-ben:

„... nem tudok erre az alkalomra Rómába menni. Jelenlétem művészi szempontból teljesen felesleges: s akkor miért mennék Rómába? Mutogatni magam? Hogy megtapsoljanak? Ez az érzés bennem nem szerénység és nem is büszkeség: az emberi méltóság érzése, melyről lehetetlen lemondanom.”

Majd másutt ezt írja:

„Túlságosan szeretem magányomat s az eget fölöttem. Nem veszem le a kalapomat sem grófok, sem örgrófok, sem senki előtt. Végül pedig nincsenek millióim, s fáradságosan keresett pár ezer frankom nem költöm soha reklámra, fizetett tapsra és hasonló ocsmányságokra.”

A háromra végződő évszámok egy másik ...verdi, Monteverdi (Claudio) „hevét s nevét” idézik emlékezetünkbe. 350 éve halt meg az operaműfaj „feltalálója”. A XIX. századig, tulajdonképpen Verdi-ig uralkodott az az operai stílus, melynek alapjait Monteverdi rakta le Orfeo című operájá-

Giuseppe Verdi

Claudio Monteverdi

val, és Giuseppe Verdi koronázta meg. Ám ez a Monteverdi által fémjelzett és képviselt stílus – a szólóénekhang eseményt látató kifejező ereje – mintegy "visszaköszön" a XIX. században, mégpedig Wagnernél, aki – úgymond – „kigolyózta” Verdi által az addig uralkodó operai kritériumokat.

Végül Berlioz nevére emlékezzünk a Rákóczi-induló történetével.

1846 februárjában Pesten járt Berlioz. Erkel Ferenc, a pesti zenei élet kiemelkedő egyénisége, a külföldiek által is elismert művész felkereste Berliozt pesti szállásán. Először bécsi hangversenyei iránt érdeklődött, majd szóba kerültek Pesten tartandó hangversenyeinek problémái: a műsorok, a próbák, az előadók, s mindazoknak az apróságoknak a megbeszélése, melyek szükségesek a jó rendezéshez.

Berlioz, látva, hogy előzékeny fogadtásban részesül, s hogy Erkel máris sok mindenről gondoskodott műveinek megfelelő előadása érdekében, megkérdezte:

— Mit gondol, számíthatok sikerre a

pesti közönségnél?

— Egy esetben bizonyonnyal — felelte Erkel. Ha a műsoron magyar zene is szerepel!

Berlioz felvonta bozontos szemöldökét, s meglepődött hangon kérdezte:

— Hát van magyar zene?

— Engedje meg uram, hogy kérdésére a zongoránál válaszoljak.

Berlioz helyeslően bólintott, s Erkel, ki nemcsak legjobb karmestere volt akkoron az országnak, hanem legelső zongoraművésze is, leült a hangszer mellé. Biharitól a Lassú és frisset játszotta, majd Lavottától, Rózsavölgyitől és Csermáktól Hallgatót, Kesergőt és Körmagyart. Befejezésül a Rákóczi-indulót játszotta el, saját letétjében.

Berlioz érdeklődését ez utóbbi keltette fel leginkább; a Marsellaise hangjaira emlékeztette. Valami döbbenetes hasonlóságot vélt felfedezni a két mű között: a belső tűz mindkettőnél ugyanaz!

Felocsúdva gondolataiból, lelkesült hangon dicsérte Erkel játékát s barátilag átölelte.

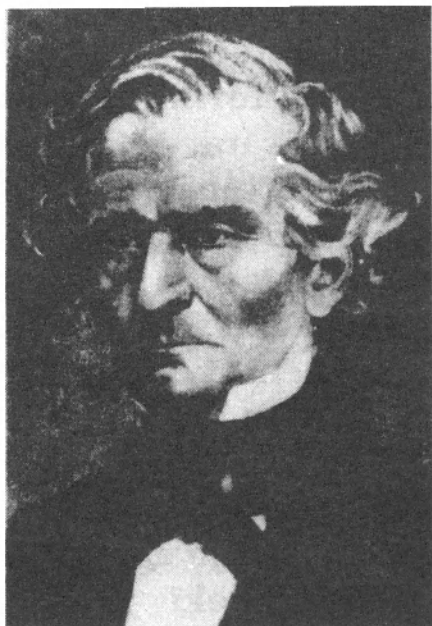
— Még többször is szívesen meghallgatnám eme remek indulót, de

nem akarom fárasztani azzal, hogy még egyszer eljátszhassam önnel.

Nem kaphatnám meg inkább a kottáját?

Erkel még aznap Berlioz kezébe juttatta a Rákóczi-induló zongorakottáját.

A francia zeneszerző (hogy finomak legyünk) nem volt zongorista; gitáron remekül játszott, ám az igazi „hangszere” mégiscsak a zenekar — és saját füle, belső hallása volt. Az újonnan felfedezett és megkedvelt pompás zenedarab fellelkesítette; minél előbb hallani akarta meghang-

Hector Berlioz

szerelve, a hegedűk, klarinétok, trombiták és harsonák nyelvén. A hirtelen támadt ihlet hatása alatt tüneményes gyorsasággal átírta zenekarra.

Berlioz számára nemcsak alkalmi hangulat vagy röpke mámor volt a robbanó feszültségű, tüzes magyar induló iránti lelkesedés. Hazatérve még mindig fülében zsongtak dallamának, ritmusának eredeti fordulatai. Időben és térben elszakadva a pesti siker hangulatának közvetlen hatásától talán még jobban érezte, hogy valami olyan értéket hozott magával keletről, a magyar puszták felől, amit sem maga, sem az emberiség számára nem hagyhat feladásba menni. Beiktatta tehát az akkor

készült Faust elkárhozása című zenekari művébe. (Igaz ugyan, hogy a Rákóczi-induló környezetében az egyik tételben a kórus a „magyar hordák pusztításáról” énekel, amely ugyebár felborzolhatná nemzeti öntudatunkat. De gondoljunk csak a Szent István előtti kalandozások korára...hát Istenem! Mit tegyünk, ha éppen ebbe a történelmi környezetbe ágyazódik az esemény!)

Berlioz tehát a Rákóczi-induló pompás zenekari átíratával ily módon rövidesen a magyar zene valóságos zászlóvivője lett az egész világ előtt. A magyarság lángoló hazaszeretetét, kiolthatatlan szabadságvágyát hirdető zenét így tette egyetemes érvényűvé és az egész emberiség közös kincsévé. ● ● ●

Hajdú-Bihar megyei hír

Szonda Klára: Tavaszi ünnepek

Lassan mégiscsak elmúlik a tél, legalábbis reméljük. A farsang óta nem történt semmi különösebb esemény a T. Házban, most azonban, hogy eljött a Húsvét, némi mozgás indult nálunk is.

Igaz, hogy nem Húsvétkor, hanem az ünnep harmadnapján kis ünnepségre került sor: az intézet férfilakói kedves versek kíséretében meglocsolták a ház hölgyeit.

Délután pedig egy igen hangulatos és családias ünnepségen vettünk részt: intézetünk legidősebb lakója április 13.-án töltötte be 101. életévét. Nádasdi István bácsi mintegy kedves kis gyerek, a második gyermekkor teljes világában vett részt a számára rendezett ün-

nepségen. Papp Edit főnövér meleg szavakkal köszöntötte őt, majd a Debreceni Lóverseny utcai Csökkentlátók Iskolájának IV. osztályos tanulója, Izsák Sanyika mondott el két verset. Ezután került sor az ünnepi tortán lévő 101. db gyertya eloltására. Jóétvággal falatoztunk a tortából, majd a finom csirkepörköltből, melyet uzsonnaként szolgáltak fel a nővérek.

Pista bácsi hála istennek nagyon jó egészségnek örvend és nyugodtan mondhatom, hogy az egész ház kedvence!

Kívánjuk neki, hogy éltesse még az Isten további jó egészségben és jelenlegi gyermeki jókedélyében minél tovább közöttünk. ● ● ●

Egy szakdolgozat elé

Sipos Gyöngyvér ebben a tanévben fejezte be tanulmányait a gyógypedagógiai főiskola oligo-tiflo szakán. Diplomamunkája témájául a vakság feldolgozását választotta vak költők műveinek elemzésével. E munkában — látássérültek és látók egyaránt — bizonyára sok-sok új ismeretet találnak a már ismertek mellett. A szerző nagy-nagy szeretettel, őszinte, szívbőljövő érzéssel közelíti meg embertársait, akiket alkotásaikon keresztül készlet vallomásra, miközben szinte azonosul velük. E fiatal tanárnő nemes és szép gondolatait szeretnénk megosztani olvasóinkkal. Sipos Gyöngyvér diplomamunkáját a továbbiakban folytatásokban közöljük.

Sipos Gyöngyvér Sarolta: A vakság feldolgozása vak költők verseiben

(I. rész)

I. Bevezetés

Szakdolgozatom témájának kiválasztására több gondolat indított. Tanulmányaim folyamán sokat hallottam a vakok lelki életéről, világátélésük módjáról, hétköznapi életük menetéről, gondolkodásuk, személyiségük alakulásáról.

Bár valószerűnek tűnt mindaz, amit hallottam róluk, egy kérdés azonban újból és újból megfogalmazódott bennem. Igen, így

látjuk mi őket. De vajon jól látjuk-e, jól ismerjük-e őket? Vajon ugyanazt és, ugyanígy vallanak-e öök magukról?

Miben kell esetleg másként közelednünk hozzájuk, mint ahogyan eddig tettük? Meddig van nekik szükségük ránk, és mi az, amiben nekünk van szükségünk rájuk?

Ahhoz, hogy megtaláljam a helyem közöttük, hogy tudjak jól együttélni velük, ismernem kell őket. De kitől kaphatnék igaz és valóság-hű képet róluk? Ki tudna hiteles választ adni ezekre a kérdéseimre?

Mivel korábban sokat foglalkoztam irodalmi művekkel, költők életével, verseivel, tapasztalataim arra ösztönöztek, hogy kérdéseim megválaszolására hívjam segítségül a vak költőket. Miért éppen őket? Azért, mert a költők mernek önmagukról vallani. Mind a látó, mind a vak költők mernek önmagukról, gondolkodásukról, érzelmeikről, világképükről őszinte és igaz képet adni.

Mint egy nagy vallomás, úgy álltak bennem össze azok a versek, amelyek a kezembe kerültek. Napokig tartottak fogva vak költők szavai, szinte már együtt éltem velük. Megvallom, sokszor nagyon megterheltek szomorú, pesszimiztikus, olykor enyhén negatív beállítottságú mondanivalójukkal, vagy elkeseredett, depresszív hangulatukkal. De találtam nagyon kedves, örömet szerző sorokat is.

Ennek a nagyon gazdag és sokszínű vallomásnak szeretném most néhány részét felvillantani.

Dolgozatom írásakor arra törekedtem, hogy pszichológiai ismereteimet az idézett versekkel ötvözzem, illetve megerősítsem,

vagy éppen kiegészítsem. A kiegészítést leginkább a versek tartalmának szubjektív átélése, értelmezése jelentette.

A zárójelben lévő számokkal vagy betűkkel megjelölt idézetek a bibliográfiában feltüntetett azonos számú, illetve betűjelű irodalomból valók.

A mellékletben az idézett versek szerzőinek fontosabb életrajzi adatai találhatóak.

A versek legnagyobb részét néhány eddig megjelent verseskötetből és a Vakok Világa c. folyóirat számaiból gyűjtöttem össze.

Életrajzi adatokhoz az 1992-ben megjelent Óda a fényhez c. antológián, valamint kéziratokon keresztül jutottam. Néhány eddig meg nem jelent verset szintén kézirat formájában olvashattam el.

Itt szeretnék köszönetet mondani dr. Pálhegyi Ferenc tanár úrnak, aki figyelemmel kísérte gyűjtőmunkámat, és mind szóban, mind írásban megfogalmazott értékes gondolatokkal, szempontokkal segített dolgozatom összeállításában.

Ezúton szeretnék köszönetet mondani Lak István tanár úrnak is, aki munkámhoz nagy segítséget nyújtott, az ő közreműködésével jutottam hozzá a kéziratokhoz. Ezen kívül néhány sajtóhiba következtében téves információim helyreigazítását is neki köszönhetem.

Előfordult például, hogy az adott verset nem a feltüntetett költő írta, vagy egy másik vers írója nem is vak, csak tévedésből került bele a vers az újságba. Beszélgetéseink során elmondott élményei, tapasztalatai hozzásegítettek ahhoz, hogy ezeket a verseket jobban megérthessem.

II. „Testi, érzékszervi átállás”

Kosztolányi olykor színes tintákról álmodott, azután kinyitotta a szemét, és azonnal birtokba vehette a színesen kavargó, valóságos világot. A vak költőknek ilyen ébredés nem adatott meg. Ébren is egy álomba vannak zárva, álomba, melynek — mint egyikük írja —: színes a hajnal. De már csak ott.

Látás útján sokszorta több információt szerzünk, mint bármely más érzékelési mód segítségével. Gondoljunk csak arra: mi az, amiről felismerjük a dolgokat. Csupa látás útján érzékelhető tulajdonság jut eszünkbe: forma, szín. Ha visszaemlékezünk valamelyik élményünkre, ami ilyenkor elsőként felidéződik, az leginkább a látvány. Tapasztalataink azt sugallják, hogy a külvilágra irányuló megismerő tevékenységünkben az összes érzékelési mód közül a látás játssza a főszerepet. Ha felismerjük ezt a tényt, magától értetődőnek és elkerülhetetlennek látszik a lesújtó következtetés: a látás károsodása miatt a megismerő tevékenység is károsodik.

Az emberi pszichikum azonban elég rugalmas ahhoz, hogy a látás hiányához alkalmazkodjék, ennek a fontos érzékelési módnak a kiesését ellensúlyozni tudja.

A tönkrement látószervet az épen maradt érzékszervek nagyrészt helyettesítik, így a tér és a tárgyak jellegzetességeit más úton észleljük. A vak embernél megváltozik a tárgyak érzékelhető tulajdonságainak fontossági sorrendje is.

Jól megfigyelhető ez Rácz Lilla: Este a tóparton c. versében. Ugyanannak az eseménynek az élménye — adott esetben egy

tóparti este — mennyire más jellegzetességben határozódik meg egy vak és egy látó számára.

A parton bársonyhajú csend oszon, mezítláb, halkán a lágy homokon, nem zavarom a csendet, hallgatok, — azt mondják, messziről száz fény ragyog.

Cigány lantosunk, a kóborló szél, örökdő jegenyék húrján zenél, remegve fülelek, mit is izen? — azt mondják, ezüst híd fut a vízen.

Vitorlás surran, horgony-csobbanás, lopva loccsan az evezőcsapás, már távolodik, nesze elhaló, — azt mondják, Yolle, karcsú, szép hajó.

Ülünk a mólón, elhagyott padon, valahol hajófütty úszik a tavon, még mindig hallom, elhalt bár régen, — azt mondják, csillagok égnek az égen.

Zenélj, éjszaka, s ezerhangú tó! Legyen a dalod csöndes altató, édes hangjaidból sohasem elég, — azt mondják, menjünk, mert felhős lett az ég.

Egy kis nesz például, amit egy tárgy érintése kelt, a látók számára teljesen jelentéktelen, többnyire észre sem veszik.

A vak számára azonban nagyon fontos, adott esetben a legfontosabb ismertetőjege a tárgynak. Ha a látás kiesik, a más módon érzékelhető ingereknek még mindig elég nagy tömege ér el bennünket ah-

hoz, hogy tájékozódni tudjunk, hogy ismereteket szerezhessünk. Csak oda kell figyelni ezekre a jelekre, a látásról „át kell állni” a hallásra és tapintásra, be kell állítódni a hallható és tapintható benyomásokra.

A hallással és a tapintással együtt megnő a szaglász információ nyújtó szerepe is.

A megvakulással tehát egyáltalán nem az történt, hogy a megismerhető világ „kisebbséggé” lett, hanem csak más jelek adnak hírt róla.

Ugyanazt a világot vakon másképp kell megélni, de meg lehet élni.

Nagyszerű példája ennek a költőnek egy másik verse, melyet egy prágai látogatása ihletett. Mennyire igaz az, hogy nemcsak vizuális élmények, képek, hanem ezek a „más jelek” is bemutatják és kedvessé tehetik a világot.

Éjjel az idegen városban

Neszeid s illatod most is őrzöm,
kedves, szép város, Prága;
bevallom most már, félve indultam,
félve gondoltam idegen tájra.

S nem tudom mégis, hogy történt,
tündérmódon lopóztál szívembe,
ünnepi, kedves örömet rejtett
a szálloda is, az első este.

Vidám a szobánk, sokablakos.
csapok csurognak, friss-szagú az ágy,
megsimogatom a bútorokat:
itt minden oly más... és jó ez a Más!

Nyitott szemekkel fekszem az ágyon,

figyelem Prága lélegzetét,
hűvös, májusi szél hordozza
egy idegen város ezer
neszét.

Hallom, csendesen szítál az eső,
messziről tompa óraütés,
vizek zúgását szűröm a csöndből;
a Moldva küldi üzenetét?

Néha lift zúg, távol csengetnek,
a falon túl finom muzsika száll,
elfoszló illat leng a szobában
titkokat őrző Hotel Morán?

Dobogó szívvel várom a reggelt,
pereg az eső, halkán szítál,—
körülfog, ringat, zsondít az éjjel,
s lassan az álom is rámtalál.

Személyek, események jellegzetes zaja,
hangja számos információt juttat el egy
vak emberhez.

Egy gyermekkorában megvakult költő-
nő, Zólyomi Erzsébet ír erről a következő
versében:

Lépések zenéje

Álomba hulló testemen keresztül
távoli léptek lüktetése rezdül.
Ráérős ritmus, könnyed, ringató.
Mily tarka hang a lépések zenéje!
A járókelők száma és személye
pár taktusból hogy megtudható!
Aranydió hull pajkosan a kőre,
ha testvérkéim első kiscipője
koppant a konyha kopott küszöbén.
Anyám nyomában könnyedén futot-
tam;

kis labda száll és játszva visszapattan,
léptét fülelve azt hittem én.
Apám menését festi már örökre,
ha kapa sújt a porló nyári rögre.
Marika hogyha felfut, a barátnóm,
cipője sarka úgy zajong a lépcsőn,
mint patakhhoz lökve kagylóhéj dalol.
Nomád apáim kóbor vágya éled
a nyugalom nagy, hűvös partjain,
és nem találja otthonát e lélek
s ha hű barátok hosszú útra mennek
s a messzeségek száz csodát üzennek
a tűnő léptek halk akkordjain.

Az emberi kapcsolatokban az arcjáték
és a kézmozdulatok fontos eszközei a köz-
lésnek. Jobban tájékoztatnak a másik em-
ber hangulatáról, valódi szándékairól és
még sok egyébről, mint az, amit mond.

A vak ember számára természetesen
ezek nem lehetnek az érzelmi információk
forrásai. De ha egy megfelelő érzelmi töl-
tésű közösségben él, akkor kifejlődhet az a
képesége, hogy az érzelmi információt
más egyéb jelekből megszerezze. Ilyen je-
lekké lesznek számára a beszéd nyomaté-
kai, szünetei, a hang színezete, a másik
ember érintése, kézszorítása...stb. Az ér-
zelmek felvételében tehát nem feltétlenül
lesz szegényebb az ember a látás hiányá-
ban.

Erről beszélnek a következő sorok:

Nézem a hangod, mert hangod a kép!
Belőle tudom, mi fáj, mi rossz,
mi szép. A boldogság, a harag,
a könny, a szenvedés. Nekem a mo-
soly
a hangod, és a hangod a kép.

(Folyt.köv.)

TOTÓ

III. FORDULÓ

1. Mikor alapította meg Párizsban Valentin Haüy a világ első, vakokat nevelő tanintézetét?

1781 (1); 1784 (2); 1787 (X).

2. Melyik évben jelentette be Louis Braille, hogy megalkotta egységes pontírás-rendszerét?

1827 (1); 1826 (2); 1825 (X).

3. Ki volt az Irodalmi Értesítő című, pontírásban megjelenő folyóiratunk első szerkesztője?

Molnár Gábor (1); Gábor József (2); Barth Ferenc (X).

4. Melyik évben jelent meg síkírásban a Vakok Világa című lapunk?

1953 (1); 1956 (2); 1954 (X).

5. 1953-ban kezdődött szövetségünk megyei szervezeteinek megalakulása. Utolsóként melyik megye szervezete alakult meg?

Bács-Kiskun (1); Baranya (2); Heves (X).

6. Melyik országban született Helen Keller, világhírű siket-vak író, neves közéleti személyiség?

USA (1); Anglia (2); Kanada (X).

7. Mikor adták ki hazánkban első ízben a Braille- emlékérmét?

1960 (1); 1957 (2); 1959 (X).

8. Melyik évben alakult meg a Vakokat Foglalkoztató Nemzeti Vállalat, a Fővárosi

Kefe-és Seprűgyártó Vállalat elődje?

1949 (1); 1953 (2); 1954 (X).

9. Melyik híres építész tervei alapján épült szövetségünk budapesti székháza?

Alpár Ignác (1); Lechner Ödön (2); Schulek Frigyes (X).

10. Mikor nyílt meg szövetségünk hangoskönyvtára?

1962 (1); 1963 (2); 1961 (X).

11. Mikor alakult meg szövetségünk Landiniegyüttese?

1975 (1); 1976 (2); 1977 (X).

12. Az alább felsorolt három zene tanár, zeneszerző sorstárs közül ki élt a legkorábban?

Horváth Attila (1); Greizinger István (2); Bocskai Imre (X).

13. 1992-ben első ízben jelent meg látássérült szerzők verseiből prózáiból egy válogatás, „Óda a fényhez” címmel. E kötetben hány szerző alkotása található?

37 (1); 36 (2); 34 (X).

13+1. Mikor alakult meg a Wesselényi-sportkörön belül a turista szakosztály, amely ma már a budapesti szervezethez tartozik?

1965 (1); 1966 (2); 1968 (X).

A II. forduló helyes tippjei

1. -----	2	8. -----	x
2. -----	x	9. -----	1
3. -----	1	10. -----	2
4. -----	2	11. -----	1
5. -----	1	12. -----	x
6. -----	x	13. -----	2
7. -----	1	13 + 1. -----	1

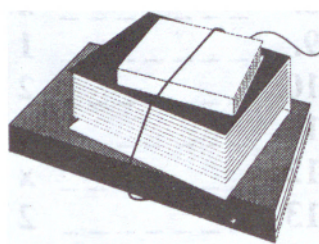
Dr. Domonkos János könyvismertetője

Richard Lucas:

Csodatevő gyógynövények

Energiával, új lendülettel telítik kifáradt testünket, lelkünket. Felduzzasztják megcsappant életkedvünket.

Nem lehet eléggé méltányolni azt az igyekezetet, amellyel orvosok, kutatók, környezetvédők, természetgyógyászok az egészségesebb emberiség jövőjéért fáradoznak. Ugyanis születésünktől fogva sok olyan hatás ér bennünket, amelyek változást idéznek elő fizikai vagy lelki állapotunkban, de hatásuk mibenléte, összefüggésük az előidézett változással rejtve marad előttünk. A titokzatos erőket hordozó növényeket mindig nagy becsben tartotta az emberiség. Modern kísérletek bizonyítják, hogy a növények értelemmel és érzelemmel rendelkeznek, képesek lelkileg kommunikálni emberi lényekkel. Bizonyára hamarosan többet fogunk tudni a növényvilág és tulajdon természetünk titkairól.

A sugárhajtású repülőgépek és a gépi intelligencia korában még mindig a természet a legjobb laboratórium és a legkivá-

lóbb patika. Meg kell ismerkednünk vele, ha élvezni akarjuk a növények rendkívül áldásos hatását. E könyv ehhez nyújt segítséget. A szép kiállítású, áttekinthetően szerkesztett kötet növényi alapanyagú, házilag is könnyen elkészíthető gyógyszerek bő választékát adja. E csodálatos anyagok energiával, új lendülettel telítik kifáradt testünket, lelkünket. Felduzzasztják megcsappant életkedvünket.

Emberek milliói mesélhetnek arról, hogy állt helyre egészségük természetes gyógymódok és anyagok alkalmazásával. Csakugyan egyénien új ez a könyv. A nép hagyományos bölcsességével otthonosan keverednek az olyan gyakorlati tanácsok, amelyek a természetes medicina alkalmazásával hoznak eredményt. E gyógynövénykönyv meglepő újszerűsége révén sokakban először idegenkedést válthat ki. A „hívek” viszont orákulumként olvassák. Ízelítőt ad a napjainkban reneszánszát élő „afrodiziákumok” bőséges kínálatából is. Az afrodiziákum elnevezés a szerelem istennőjének, Aproditének az étvágygerjesztő, szerelemserkentő szerek közös elnevezésére szolgál.

A klasszikus mágikus főzetek egy része a feledés homályába merült, mások viszont máig őrzik csodatevő hírüket. A kötet szerzője rámutat az ember ősidők óta tartó törekvésére, hogy természetes anyagokból a nemi vágyat fokozó szereket állítson elő. Az

ókori kínaiak egy „Jen-Shen”-nek nevezett növényből csodálatos főzetet készítettek, amelyet azok a férfiak fogyasztottak, akiknek szerelmi ambíciójuk meghaladták képességeiket. A babilóni asszonyok szívesen rágcsálták a mézből és szezámag lisztjéből készült süteményt nemi vágyuk és termékenységük növelése érdekében. Bolgár hegyi lakók, de itthoniak is, abban a hiszemben fogyasztották a sütőtök magját nagy buzgalommal nemzedékeken át, hogy így megőrizhetik nemi aktivitásukat. A könyv első fejezetében tárgyalt növények és növényi szerek azonban nem a szó szoros értelmében vett „aprohidizámuok”, hanem a nemi mirigyek és más nemi szervek tápanyag- és energiaforrásai. (Búzacsíra, ginzeng, görögszéna, mexikói damiana).

A könyv szintetikus ötvözetét adja a csodatévő gyógynövények és az azokból készült egyszerű gyógyszerkezelési alkalmazására. Külön fejezeteket alkotnak: az emésztőrendszerre jótékony hatást kifejtő növények; a szem betegségeit gyógyító, az életerőt fokozó, az emlékezetet javító növények; a láb problémáira használható növények.

A különféle betegségek gyógyítására használható természetes anyagokon kívül olyan gyógyteákat is említ a könyv, amelyek segítenek leadni fölös kilóinkat anélkül, hogy akaraterőnket meghaladó koplalással kellene kínoznunk magunkat. De olyan szerekről is olvashatunk, amelyeknek több éven át történő folyamatos fogyasztása elősegíti a szervezet felfrissülését, megfiatalodását. Megtudhatjuk mi lehetett

egy-egy matuzsálemi életkort megélt embertársunk titka.

A biokémia új felfedezései magyarázatot adnak az öregedés okaira. A kutatók eredményei alapján minden reményünk meglehet arra, hogy valamikor jóval hosszabb és aktívabb életet élhessünk. Bizonyos tanulmányok pedig azt állítják, hogy már a közeljövőben a legtöbben megérhetjük századik életévünket. Egy mexikói biokémikus szerint hamarosan lesznek 200 gyertyával készített születésnap torták is.

Nem szabad beletörődni abba sem, ha erősen hullani kezd, vagy megfakul a hajunk. Olykor még a teljesen kopasz ember számára is marad remény, amint az a hajzat szebbé tételére alkalmas növényekről és táplálékokról szóló fejezetben kiderül. Ugyanakkor olyan növényi alapú recepteket is megismerhetünk, amelyek a bőr egészségének, szépségének, fiatalságának megőrzésétszolgálja. Növényi szerekből készített arcpakolás alkalmazásával nem egy bőrhiba megszüntethető. A receptek alapanyagai általában nem drágák, könnyen elkészíthetők és alkalmazhatók. Számos kozmetikai szer antibiotikumokat, hormonokat és más, bőrizgató szereket tartalmaz. A növények ellenben ártalmatlanok, nincs semmiféle káros mellékhatásuk.

Sajnos a mai illatszerek többsége nem természetes anyagokból készül. Elárasztanak bennünket az aerosolok, kölnivizek, parfümök, lakkok és toalett szappanok. Émelyítően édeskés, szin-

tetikus vegyi készítményeket kell belélegeznünk. Régen nélkülözhetetlen volt a növényi anyagok természetes illata. A növények ma sem veszítették el hatóerejüket. Általuk üdévét tehetjük otthonunkat a magunk és vendégeink örömeire. Illatukkal elfeledhetjük a dohány- és más kellemetlen szagokat. A növényvilág ártalmatlan rovarölőszereket kínál a mai háztartások szá-

mára is. Emellett képesek helyettesíteni a tisztító- és karbantartószereket.

Az ügyeskező és leleményes háziasszonyoknak remek ötletekkel szolgál a könyv. Azok érdeklődését is felkeltheti, akiknek a háztartásában még nem honosak ezek az eszközök és módszerek. A kötet olvasmányos lehet mindenkinek, de főként a fiataloknak ajánlható ez az életünket szebbé és ésszerűbbé tevő, szakszerű feldolgozás. ● ● ●

Szücs Lajos levele

Kedves, hangulatos, múltidéző levelet kapott szerkesztőségünk Szücs Lajostól, Füzesgyarmaton élő idős sorstársunktól. Örömmel adjuk közre levelét és kérését.

„Levelemet érdeklődés céljából írom. Ugyanis szeretném tudni, hogy kik élnek még azon sorstársak közül, akikkel a harmincas években együtt koptattuk az intézet (Vakok József Nádor Királyi Országos Intézete) folyosóit. Az iskola befejezése után, 1936-ban léptem ki az intézetből. Az elmúlt időkből tudomást szereztem néhány növendéktársam haláláról. Fel is sorolom őket: Fazekas Károly, Galambos Imre, Harkai Imre, Jablonszki László, Juhász Pál és Piszter Gyula. Sajnos, ők már nincsenek az élők sorában; hogy rajtuk kívül kik élnek még, nem tudom. Már 76 éves vagyok, de talán a még meglévő idős tagtársaim emlékeznek rám is.

Bizonyára akadnak még olyanok is, akik arra is emlékeznek, hogy an-

nak idején az intézeti séták közben ábrándoztunk a kézben hordozható, szabadban is hallgatható gramofonról, no meg a tükrös rádióról, amelyen nemcsak hallani, de látni is lehet a műsort.

Amiről annak idején séta közben vagy az udvaron, padon üldögélve ábrándoztunk, azóta mind-mind valósággá vált. Csak a gramofonnak magnetofon lett a neve, s nem lemezzel, hanem kazettával működik. A tükrös rádiót pedig televízióknak hívják.

Bizonyára akadnak még sorstársak, akiknek eszébe jutnak az egykori beszélgetések, ábrándok. Ha van még sorstárs, aki olvassa levelemet, talán akad közülük olyan, aki válaszol is rá. Hát ezt majd meglátjuk. Örömmel várom, ha érkeznek emlékező levelek. Búcsúzóul kívánok mindnyájuknak jó egészséget. Sorstársi üdvözlettel: Szücs Lajos”.

Cím:

5525. Füzesgyarmat, Zrínyi u. 26.

Búcsú Szilágyi Józseftől

Szilágyi József 1917. május 2-án született Bihar megyében, Bedő községben, egy ötgyermekes földműves család harmadik fiaként. Az élet nehézségeit már kétéves korában meg kellett ismernie, mert feketehimlő betegsége következményeként egyik szemét elvesztette, majd a vakság áterjedt a másik szemére is. Szülei, vállalva az ismeretlen jövőt, 5 éves korában elvitték tanulni Budapestre, a Vakok Intézetébe. Elvégezve az elemi iskolát, majd a négy polgárit, kitanulta a kosárfonás mesterségét. Szegedre költözött, hogy munkát és kenyeret keressen magának.

1938-ban a jobb megélhetés reményében Miskolcra költözött, és a Diósgyőri Vasgyárban elvégezte a MEO-s tanfolyamot. Egészen a nyugdíjazásáig ott dolgozott.

1953 tavaszán kilenc sorstársával együtt, 70 indulótaggal megalapították Miskolcon az Országos Szövetség keretén belül a Felsőmagyarországi Vakok és Gyengénlátók területi szervezetét.

1953. őszén megnősült. Felesége mindhalálig méltó támasza volt mindennapi munkájában.

Még ugyanezen évben, a megyei szervezetek kialakulásával Heves megye kivált a miskolci szervezetből, ily módon Borsod-Abaúj-Zemplén megyében is megalakult a me-

gyei szervezet. Ennek vezetőségi tagja, majd később, több mint két évtizeden keresztül megyei titkára is volt Szilágyi József.

Székházuk akkor még egy régi, kezdetleges kis helyiségből állt. Az ő vezetése alatt szerezték meg a város központjában lévő, jelenleg is e helyen működő székházat.

A Diósgyőri Vasgyárban és szervezetünkben végzett munkája mellett állandóan és szívesen oktatta sorstársait a Braille-ábécé írására és olvasására, még idős korában is.

Életútja és munkássága elismerésül megyei szervezetünk taggyűlése tiszteletbeli örökös elnökké választotta.

Felesége halálát követően élettársi kapcsolatot létesített Zsebik Pálné sorstársnőnkkel.

Még ebben az évben megszervezte a Braille-írás-olvasás oktatását, de betegsége, majd halála megakadályozták ezen terve végrehajtásában.

Temetése f. év április 16-án 13 órakor volt Miskolcon, a Mindszenty temetőben.

Véget ért egy olyan munkásember élete, aki mindhalálig a szervezett vakok közösségének jövőjéért dolgozott.

Sorstársai, tanítványai és volt munkatársai tisztelettel és elismeréssel őrzik emlékét az alapító Szilágyi Józsefnek; emlékét mindannyian szeretettel megőrizzük.

Ismerje meg a pénzt!

Tájékoztató az új 1, 2, 5, 10, 50 és 100 forintos érmék kibocsátásáról

A Forint valuta 1946. augusztus 1-je óta törvényes fizetőeszközünk. A forint érmesor egyes címletei azóta nemcsak anyagukban és méretükben változtak, ábrájuk többször is módosult, miközben új címletek is megjelentek. A pénzforgalom ma már az 50 és 100 forintos címletet igényli. Mindez szükségessé tette az új érmesor kibocsátását. Az új érmesor anyagában korszerű, külső megjelenésében egységes, címletein „Magyar Köztársaság” körirat olvasható. A címletek leírását a Magyar Közlöny 10/92. (XI.30.) MNB.sz. hirdetmény tartalmazza.

Átmenetileg továbbra is forgalomban maradnak a korábbi 1, 2, 5, 10 és 20 forintosok és a 10, 20 és 50 filléresek. A régi érmesor visszavonásig marad forgalomban.

Az 1991. évi LX. törvény 37. paragrafuszának 2. bekezdése értelmében az új érméket a magyar törvényes pénznemben teljesítendő fizetéseknél mindenki köteles névértékben elfogadni.

1 forintos érme:

Réz-nikkel ötvözetből készült aransárga színű érme, súlya 2,05 g, átmérője 16,3 mm, pereme sima. Éremkép: magyar címer. Forgalomba hozatal: 1993. március 29.

2 forintos érme:

Réz-nikkel ötvözetből készült ezüstfehér

színű érme, súlya 3,10 g, átmérője 19,2 mm, pereme recés, receszám 118.

Éremkép: magyar kikerics. Forgalomba hozatal: 1993. március 29.

5 forintos érme:

Réz-nikkel-cink ötvözetből készült aransárga színű érme, súlya 4,20 g, átmérője 21,2 mm, pereme sima. Éremkép: fehér nagykovács. Forgalomba hozatal: 1993. június 21.

10 forintos érme:

Réz-nikkel ötvözetből készült ezüstfehér színű érme, súlya 6,10 g, átmérője 24,8 mm, pereme szaggatottan recés, receszám 70. Éremkép: magyar címer. Forgalomba hozatal: 1993. június 21.

20 forintos érme:

Réz-nikkel-cink ötvözetből készült aransárga színű érme, súlya 6,90 g, átmérője 26,3 mm, pereme recés, receszám 130. Éremkép: magyar nőszirm.

Forgalomba hozatal: 1993. március 29.

50 forintos érme:

Réz-nikkel ötvözetből készült ezüstfehér színű érme, súlya 7,70 g, átmérője 27,4 mm, pereme sima. Éremkép: kerecsensólyom. Forgalomba hozatal: 1993. június 21.

100 forintos érme:

Réz-nikkel-cink ötvözetből készült aransárga színű érme, súlya 9,40 g, átmérője 29,2 mm, pereme lándzsahegyekkel motívumos. Éremképe: magyar címer. Forgalomba hozatal: 1993. június 21.

200 forintos érme:

Ezüst-réz ötvözetből 500 ezrelék ezüsttartalommal készült, színe ezüstfehér, súlya 12 g, átmérője 32 mm, pereme recés, receszám 126. Éremkép az előlapon: Lánchíd a magyar címerrel és a verési évszámmal, alatta

értékjelzés: 200 FORINT; a hátlapon: a Magyar Nemzeti Bank főépülete, alatta a Bank elnökének és négy alelnökének aláírásaival: Bod, Tarafás, Bódy, Hárshegyi, Czirják. Forgalomba hozatal: 1992. december 1.

Az 1, 2, 5, 10, 20, 50 és 100 forintos érmék tervezői: előlap: Kósa István, hátlap: Bartos István. A 200 forintos érme mindkét oldalát Bognár György tervezte.

35

SPORTROVAT

Janitz Attila: Az 1993. évi Csörgőlabda (Goalball) Országos Bajnokság

Ebben az évben rendezzük meg a csörgőlabdások I. Országos Bajnokságát.

Ez azért vált országossá, mert a Wesselényi Sportkör Csörgőlabda Szakosztálya és a Vakok Általános Iskolájának Diák Sportköre mellett 1992-ben megalakult Eger városában az első vidékiszakosztály, „Egri csillagok” néven. Az Országos Bajnokságon hat csapat vesz részt. Négy csa-

pat a Wesselényi Sportkör Szakosztályából (Challenger, Viktória, Fortuna és HAFFI), egy csapat a Diák Sportkörből és egy Egerből.

Az Országos Bajnokság ötfordulós. Egy-egy fordulóban 15 mérkőzésre kerül sor körmérkőzés formájában.

Az első fordulót március 20-án tartottuk meg a Gyöngyösi úti Általános Iskola tantermében, az alábbi végeredménnyel:

1. Fortuna	35: 8	12 p
2. Viktória	36:15	12 p
3. Challenger	31:20	12 p
4. VDSE	24:28	6 p
5. HAFFI	19:43	3 p
6. Eger	16:47	0 p

Törődjön többet egészségével!

Golden Yucca — a természet megfiatalító ereje

A sivatag csodanövénye

A sivatag legszebb növénye Észak- és Dél-Amerikában az örökzöld yucca-pálma, amely a liliomfélék családjába tartozik. Ezek a növények, melyekhez az aloe vera pálma is tartozik, hosszú ideje ismeretek az emberekre és az állatokra gyakorolt bódító hatásokról. Az éjszaka virágzó yucca fehér és krémszínű virágzata intenzív, kellemes illattal tölti meg a levegőt. A növény olyan környezeti viszontagságokat is kibír, mint a hőség, a hideg, a viharok és a szárazság. Azt az életerőt, amelyet a pálma a saját túléléséhez felhasznál, évszázadok óta hasznosítják az indiánok a pálma különböző részeinek fogyasztásával, saját életerejük növelésére. Ezért nevezik az ÉLET FÁJÁ-nak.

A természet ajándéka

A negyvenféle, különböző yucca-pálma közül a YUCCA SCHIDIGERA az a növény, amely az ember testi és szellemi vitalitásában nagy jelentőségű. Belőle nyerik az értékes „Yucca Aranyat” (yucca kristályport).

Az előállítás során különös figyelmet fordítanak arra, hogy összetevői az enzi-

mek, szaponin, nyugtatók, krolofil és más hatóanyagok ne károsodjanak.

A Yucca Gold az egyetlen olyan természetes szer, mely gyógyítóhatását mellékhatás nélkül fejti ki.

A Golden Yucca felbecsülhetetlen ajánléka a természetnek. A testi-lelki egyensúlyra gyakorolt hatása bizonyított. Jó közérzetet biztosít. Megkönnyíti, sőt hátráltatja az öregedést.

Természetes erősítőszert

Fokozza a szervezet ellenállóképességét, elősegíti a szükséges tápanyagok hasznos felszívódását, tökéletesíti az emésztést. Helyreállítja a külső és belső flórát. Aktivizálja és szabályozza a kiválasztási folyamatokat. Ebben a méregtelenítési funkcióban jelentős szerepe van a benne lévő saponinnak. Csökkenti a vér koleszterin szintjét. Stresszoldó hatású.

A GOLDEN YUCCA csodákra képes, mert a benne levő értékes hatóanyagok az egész szervezetre jótékonyan hatnak.

Nem tartalmaz kémiaileg előállított elemeket és tartósítószeret.

Felhasználási javaslat

Első héten elalvás előtt egy kapszullát bevenni, vagy egy csapott mokkáskanálnyi port folyadékban elkeverve meginni. Legjobb a gyümölcslel!

Ezután két hétig reggel és este ugyanezt a mennyiséget étkezés előtt egy órával, vagy étkezés után két órával bevenni. Súlyos betegség esetén dupla adag javasolt.

Nagyon fontos: sokat kell inni, naponta minimum két litert. Legjobb a tiszta víz! Nem javasolt a szert kávéval, fekete teával vagy tejjel bevenni.

Fokozza a szer hatását, ha délelőtt csak növényi eredetű ételmezt fogyasztunk, gyümölcsöt pedig a főétkezések előtt eszünk. Egy adag egy háromhetes méregtelenítési kúrához elegendő. (L.G.Y.N European Golden Marketing — Hungária Kereskedelmi Kft.)

Interjú Turnwald úrral, az EGYM (European Golden Yucca Marketing) igazgatójával

1. Mi a Golden Yucca és miből áll?

— A Golden Yucca természetes táplálékkiegészítő, melyet a Yucca Schidigera Agave nevű növény részeiből és nedvéből nyernek. A liliompálmaként is ismert Yucca Schidigera vadon nő az USA magasan fekvő, dél-nyugati pusztáin. Csak különleges feldolgozási módszereknek köszönhetően lehetséges, hogy a benne található hatóanyagok (például enzimek, vitaminok, ásványi anyagok és szaponinok) kristályos por alakjában, kémiai adalék nélkül természetes hatásukat szinte teljesen megőrizték.

2. Mikor és ki fedezte fel a Yucca gyógyító erejét?

— A Yucca lehetővé teszi, hogy az emberi szervezet mintegy meggyógyítsa önmagát, mivel hatékonyan elősegíti a salakanyagok eltávolítását, azaz a szervezet méregtelenítését. Dr. John W. Yalle, egy amerikai kutató fedezte fel a Yucca-növényben a nagy szteroid- és szaponin tartalmat, amelynek a más növényi vagy állati eredetű szteroidokkal szemben nincs az emberi szervezet számára semmiféle káros mellékhatása.

3. Hogyan hat a Yucca-ban található szaponin?

— Mint ahogy a neve is utal rá, a szaponin tisztítja a szervezetet. A szaponin szó ugyanis a latin sapo (szappan) szóból eredeztethető. A szaponinok a szervezetben lévő olajok és a víz kapcsolódását is elősegítik, így módon a zsírok kiválasztását is. Tudományos vizsgálatok mutatták ki, hogy a szaponinok hosszabb kúra esetén a magas vérkoleszterin-tükröt és ezzel a szívinfarktus kockázatát csökkentik, a megbetegedett máj méregtelenítő funkcióját erősítik, de vírusos fertőzések és reuma esetén is javulást eredményeznek, valamint a baktériumok, a gombák és a rákos sejtek szaporodását is megakadályozzák.

4. Milyen betegségekre hat gyógyítóan a Golden Yucca-ban lévő szteroid?

— Ezúttal is ki kell hangsúlyoznom, hogy nem gyógyszeréről, hanem egy különleges táplálékkiegészítő növényről van szó. Ez a hatás abban nyilvánul meg, hogy a szervezet anyagcsere folyamataiban mintegy katalizátorként elősegíti az évtizedek alatt felhalmozódott salakanyagok és mérgek gyors kiürülését. A szervezet öngyógyító és önszabályozó képességét felerősíti, így a már hosszú ideje fennálló krónikus panaszok enyhülését vagy a teljes gyógyulást teszi lehetővé.

5. Miért hívják a Golden Yucca-t katalizátornak is?

— Annak köszönhetően, hogy a Yucca az egész szervezetet, különösen a vastagbéllet rendkívüli módon hozzásegíti ahhoz, hogy a lehető leggyorsabban megszabaduljon a salakanyagoktól és a mérgektől, folyamatos alkalmazása esetén folytonos méregtelenítést tesz lehetővé.

6. *Hogyan idézi elő a Golden Yacca a szervezet megtisztulását?*

— A szervezet megtisztulása napjainkban fontosabb, mint bármikor ennek előtte a helytelen táplálkozás okozta mérgek vagy a szervezet önmérgeződése miatt. Az elhanyagolt vastagbél valóságos „latrina”, ahonnan mérgek, erjedést és rothadást okozó anyagok kerülnek a vérbe, és ezáltal többé-kevésbé minden szerv megmérgeződik. Ennek következménye a korai öregeedés, a merev ízületek, a zavaros, fáradt szemek, a pettyhüdt arcbőr — és még sorolhatnánk a végtelenségig. A Golden Yacca miután megtisztította a vastagbelet, oly módon segíti elő az általános belső tisztulást, hogy a sejteket körülvevő kötőszövet a lerakódott salakanyagok felszabadításával és kiválasztásával detoxikálódik.

7. *Hogyan hat a Golden Yacca a szervezet immunrendszerére?*

— Mértékadó tudományos kutatások igazolják, hogy a szaponinok mintegy „támogatják” az immunrendszert a fertőzé-

sekkel és a rákkal szembeni harcban. Például az immunrendszerben kulcsszerepet játszó csecsemőmirigy (thymus) működését is megerősíti a Golden Yacca.

8. *Hogyan vélekednek az orvosok és a természetgyógyászok a Golden Yacca-ról?*

— Azok a természetgyógyászok és természetgyógyász-orvosok, akik az ugynevezett ok-okozat típusú kezelést alkalmazzák, és vannak már tapasztalataik a Golden Yacca áldásos hatásáról, azért részesítik előnyben más szerekekkel szemben, mert tisztában vannak azzal, hogy milyen fontos szerepet játszik a méregtelenítésben, a mindennapi táplálkozásban, és mert maguk is vallják Hyppokratész 2500 éves, ma is érvényes jelszavát: „Táplálékod legyen orvosságod”.

9. *Hogyan alkalmazzuk a Golden Yacca-t?*

— A Golden Yacca por vagy kapszulla formájában szedhető. Szedése közben sokat kell inni. Legideálisabb ilyenkor az ásványi anyagokban szegény tiszta víz. Naponta két liternyi folyadék szükséges, hogy a mérgek feloldódjanak és természetes úton kiválasztódjanak szervezetünkben.

KÖZLEMÉNYEK

1993. május 1-én megtartotta alakuló ülését az MGYOSZ Országos Ellenőrző Bizottsága. Elnöke Péczka János, alelnöke Rózsa Dezső lett. Tájékoztatjuk tagtársainkat, hogy észrevételeiket és javasolataikat a Szövetség munkájával kapcsolatban megtehetik írásban a Szövetség címén az Ellenőrző Bizottság elnökének címezve.

1993. május 15-től Budapesten az Erzsébet királyné útja — Hermina út kereszteződésénél lévő, az Erzsébet királyné úti aluljáró irányában haladó 70. számú trolibuszok megállóhelyét kissé előbbre helyezik. Ezzel egyidőben a trolibusz-megállóban az 55-ös jelzésű autobuszok is új megállóhelyet kapnak.

24 éves, 165 cm magas, 70 kg súlyú, zöld szemű, szemüveges, gyengénlátó fiatal ember megismerkedne hasonló korú leánnyal. Leveleket az alábbi címre vár: Létai Csaba, 4030. Debrecen, Galamb u. 8.

*

46 éves, vigkedélyű, házias, egy gyermeket egyedül nevelő gyengénlátó nyugdíjas nő vagyok. Becsületes, józan életű, gyermekszerető társat keresek 50-55 éves gyengénlátó férfi személyében. Leveleket „Harmónikus együttlét” jeligére a Karcagi Vakok és Gyengénlátók Klubjába (5300 Karcag, Táncsics krt. 28.) várom.

*

Balatonalmádiban, Álmos u. 18. számú, 54 négyzetméteres komfortos nyaralóm, 203 négyszögöles belterületű telken eladó. Érdeklődni a 169-1729 telefonszámon az esti órákban.

*

Keresek a „Sakk ABC”-t ismerő, levelező sakkpartne-

reket. Cím: Haffner Ernő, 1078 Budapest, Marek J. u. 41.

*

Eladó egy alig használt, új állapotban lévő IBM PC-hez csatlakoztatható monokróm monitor, értékének feléért: 4.000,-Ft-ért. Telefon: 266-4411, Ecsedi Csaba. Üzenet: szövetségünk telefonközpontjában.

*

Eladó egy négysávos Tesla orsós magnetofon és egy jó állapotban lévő 80 basszusos tangóharmonika. Érdeklődni a 120-1964-es telefonszámon lehet.

*

Látássérült gyerekek részére vállalom zeneoktatást: ének, fuvola, szolfés. Cím: Varsányi Zsolt hivatásos előadóművész, 1146 Budapest, Thököly u. 69.

*

**Eladó egy HomeLab-4 be-
szélő számítógép. Ára: 8 ezer forint. Érdeklődni munkaidőben lehet a 157-1422-es telefonszámon.**

PROXERV az ön partnere !
Informatikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
☎ Budapest, 1052 V. Fehérhajú u. 2. ☎ 1-374-255

Számítástechnikai tanácsadás, rendszerfejlesztés

TITKÁR iroda automatizálási rendszer

- ☎ Partner nyilvántartás és céginformáció
- ☎ Lekérdezések
- ☎ Levezetés hat nyelven, szövegszerkesztővel
- ☎ Ki- és bejövő iratok iktatása
- ☎ Határidő nyilvántartás, időpont egyeztetés
- ☎ Feljegyzések kezelése
- ☎ Közvetlen telefax küldés és fogadás

Oktatás

- ☎ Alapfokú számítástechnikai ismeretek
- ☎ PC számítógép kezelés
- ☎ WORD szövegszerkesztő

Műszaki szolgáltatások

- ☎ Számítógépek és hálózatok telepítése
- ☎ Számítástechnikai eszközök javítása
- ☎ Szervíz

Komplex kereskedelmi rendszer

Export és belkereskedelmi modul

- ☎ Ajánlatok, engedélyek, kötések és a lebonyolítás kezelése
- ☎ VÁM 91
- ☎ Ügyletkövetés
- ☎ Teljeskörű gépi okmányolás
- ☎ Telefax kapcsolat

Import modul

- ☎ Megrendelések, ajánlatok, engedélyek, kötések és a lebonyolítás kezelése
- ☎ VÁM 91
- ☎ Ügylet követés
- ☎ Teljeskörű gépi okmányolás
- ☎ Telefax kapcsolat

Főkönyvi és folyószámla rendszer

- ☎ Analitikus és főkönyvi nyilvántartás
- ☎ Széleskörű lekérdezési lehetőséggel
- ☎ Állományszintű kapcsolat a kereskedelmi rendszerekkel

*Rendszereink egymással kapcsolhatók, modulonként is megvásárolhatók
Számítástechnikai segédanyag kereskedelem*

